

**CADRELE DE ACȚIUNE
PENTRU PREVENIREA
ABANDONULUI ȘCOLAR ÎN
ÎNVĂȚĂMÂNTUL
SECUNDAR ÎN STATELE
MEMBRE UE**

material documentar

decembrie 2025

Lucrările elaborate în cadrul Direcției studii și documentare legislativă au caracter documentar și nu reprezintă punctul de vedere al Camerei Deputaților.

Documentele legislative oficiale au fost consultate în limba de origine, iar traducerea informațiilor relevante selectate nu reprezintă o traducere oficială, fiind furnizată ca un mijloc de înțelegere a unui document original, scris în altă limbă.

Baza de date cuprinzând totalitatea studiilor elaborate de Direcția studii și documentare legislativă poate fi accesată prin intermediul paginii de Intranet a Camerei Deputaților la adresa:

<http://www.cdep.ro/pls/dic/site2015.page?den=dsdl-home1>

Documentare și sinteză: Mariana-Violeta CINCĂ,
consilier parlamentar - Direcția studii și documentare legislativă
Palatul Parlamentului, str. Izvor nr.2-4, sect.5, București
Tel: 021.316.03.65; 021.414.13.50/ 51, Interior 1350/1349, camera 5070
E-mail: doc@cdep.ro

CUPRINS

INTRODUCERE.....	4
AUSTRIA.....	5
BELGIA	6
BULGARIA.....	7
CROAȚIA.....	14
DANEMARCA	18
ESTONIA.....	23
FINLANDA.....	25
FRANȚA	29
GERMANIA	31
GRECIA.....	32
ITALIA.....	34
LITUANIA	37
SPANIA.....	40
LINKURI UTILE	44

INTRODUCERE

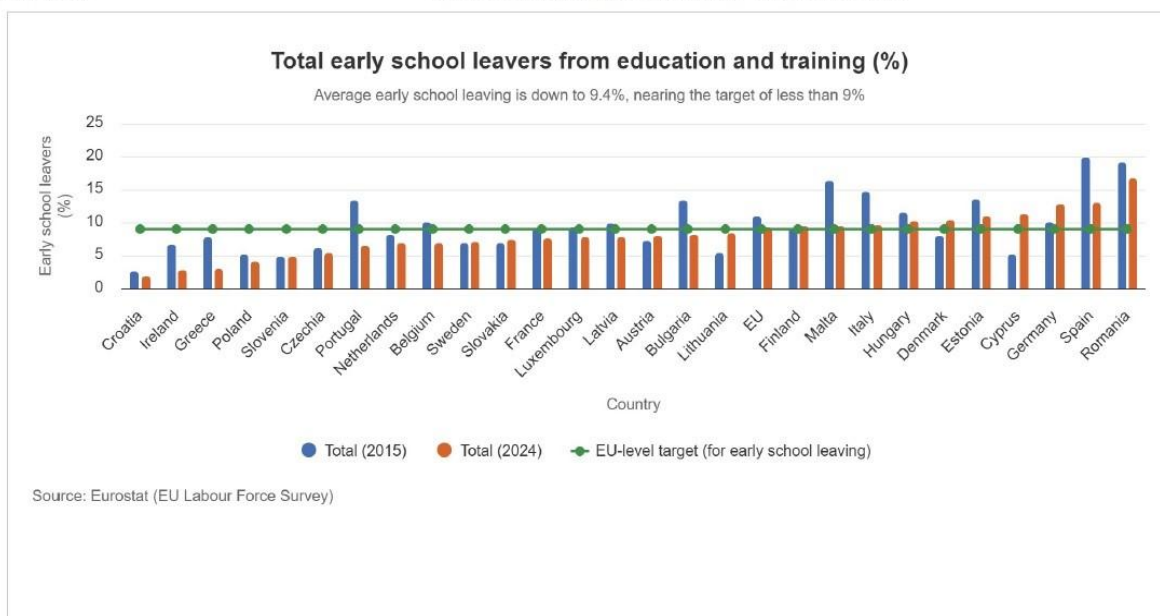
Scăderea ratei [abandonului școlar timpuriu \(ELET\)](#) în UE în ultimele două decenii este una dintre cele mai notabile realizări ale sistemelor de învățământ europene.

[Abandonul școlar timpuriu \(ELET\)](#) măsoară ponderea tinerilor cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani care au absolvit cel mult învățământul secundar inferior și care nu erau încadrați în învățământ sau formare profesională în cele patru săptămâni anterioare sondajului de mai jos.

De la începerea monitorizării în anul 2002, rata ELET a UE a scăzut de la 16,9 % la 9,4 % în 2024. Aceasta este o îmbunătățire remarcabilă, dar înseamnă totuși că aproximativ 3,1 milioane de tineri rămân în afara sistemului de educație și formare profesională fără a fi absolvit învățământul secundar superior.

12/8/25, 1:09 PM

Early school leaving in the EU: progress and challenges - European Education Area

UE și-a stabilit un obiectiv clar: până în 2030, ponderea persoanelor care abandonează timpuriu educația și formarea profesională ar trebui să scadă sub 9 %.

Graficul arată că: 17 țări din UE au atins deja acest obiectiv; cele mai bune rezultate din ultimul deceniu au fost înregistrate în Spania (-7,0 puncte procentuale), Portugalia (-6,9), Malta (-6,7) și Bulgaria (-5,2).

ASPECTE COMPARATIVE

AUSTRIA

Mecanismele legislative și măsurile strategice din Austria pentru prevenirea **părăsirii timpurii a educației și formării profesionale** ([ELET - Early Leaving from Education and Training](#)), care este echivalentul abandonului școlar la nivel european, sunt structurate printr-o abordare complexă care îmbină prevederile legale cu strategiile naționale și programele de intervenție.

Cadrul general se bazează pe o strategie națională susținută de o inițiativă legislativă importantă:

1. Inițiativa "Educație până la 18 ani" ([AusBildung bis 18](#))

Acesta este un pilon legislativ și strategic central, introdus pentru a preveni ELET - **Early Leaving from Education and Training** - și pentru a reduce șomajul în rândul tinerilor.

- **Obiectiv:** se asigură că toți tinerii (cu cetățenie austriacă și rezidenții legali) care au finalizat învățământul obligatoriu (la vârsta de 15 ani) continuă să fie înscriși într-o formă de educație sau formare până la vârsta de **18 ani**.
- **Mecanism:** dacă un tânăr părăsește sistemul școlar sau de formare înainte de 18 ani și nu are o calificare ulterioară, intervine un sistem de monitorizare (Youth Coaching / **NEBA** - [Netzwerk Begleitung von Ausbildungsabbrüchen](#) – Rețeaua de monitorizare a abandonului de formare) care mediază și oferă opțiuni de reintegrare, cum ar fi programe de calificare sau școli profesionale ([AusbildungsFit](#)).
- **Implicație Legală:** obligația de formare este impusă prin lege, iar nerespectarea ei poate duce la avertismente și, în cele din urmă, la sancțiuni (deși accentul este pus pe mediere și sprijin).

2. Strategia Națională de Prevenire a Părăsirii Timpurii a Educației și Formării Profesionale ([Nationale Strategie zur Verhinderung frühzeitigen \(Aus-\)Bildungsabbruchs](#))

Această strategie funcționează ca un cadru de acțiune și se bazează pe principiile:

- **Prevenire:** măsuri aplicate la nivel de sistem (de exemplu, structura școlară, sprijin pentru grupurile de risc, promovarea VET - Vocational Education and Training).

- **Intervenție Timpurie:** măsuri aplicate la nivel de școală și individual (de exemplu, asistență socială școlară, echipe multi-profesionale, sprijin psihologic și consiliere școlară).
- **Compensare/Reintegrare:** măsuri pentru cei care au părăsit deja sistemul (programe de pregătire, "A doua șansă", Youth Coaching).

3. Alte Măsuri Legislative și de Sistem

- **Sistemul Dual de Calificare (Ucenicie):** aproximativ 40% dintre tineri aleg acest sistem, care combină formarea practică în companii (80%) cu educația la școala profesională (20%), oferind o cale atractivă către piața muncii și reducând riscul de abandon.
- **Consiliere Psihologică Școlară:** prevăzută în sistemul educațional pentru a oferi sprijin emoțional și psihologic, identificând problemele care pot duce la abandon.

BELGIA

Belgia este un stat federal în care educația reprezintă o competență reglementată și gestionată de comunitățile țării: comunitatea flamandă, comunitatea franceză și comunitatea germanofonă.

Cu toate acestea, definițiile și interpretările privind ceea ce constituie „abandonul școlar timpuriu” nu sunt uniforme în cadrul acestor comunități. Această discrepanță face dificilă compararea directă a cifrelor. În special, Comunitatea Franceză nu furnizează statistici comparabile; metodele sale de calcul al abandonului școlar timpuriu diferă atât de standardele europene, cât și de cele flamande.

Cele mai recente cifre disponibile pentru Comunitatea flamandă arată următoarele rate de abandon școlar timpuriu în funcție de tipul de învățământ secundar:

- învățământ secundar general (aso): 3,4 %
- învățământ secundar tehnic (tso): 9,8 %
- învățământ secundar artistic (kso): 11,7 %
- învățământ secundar profesional (bso): 21,0 %
- învățământ secundar profesional cu frecvență redusă (dbso): 59,8 %

Este evident că elevii cu o întârziere școlară de peste doi ani prezintă un risc semnificativ mai mare de abandon școlar: 65,2 % dintre acești elevi părăsesc școala fără diplomă.

La examinarea disparităților din cadrul Comunității flamande, ies în evidență mai mulți factori socio-demografici:

- genul: băieții abandonează școala în mod constant mai devreme decât fetele. În anul școlar 2017-2018, spre exemplu, diferența dintre ratele de abandon școlar între băieți și fete în învățământul secundar a fost de 6,3 %.
- contextul socio-economic și migrația: elevii proveniți din medii socio-economice defavorizate sau cu un trecut migrator abandonează școala într-un procent mult mai ridicat – aproximativ 1 din 3, sau aproximativ 30 %.

În plus, Flandra utilizează un „indicator al deprivării educaționale” (OKI), care ia în considerare situația familială a elevului, limba maternă, istoricul educațional și nivelul de educație al mamei. Un scor OKI ridicat corelează cu o probabilitate mai mare de abandon școlar timpuriu. De exemplu, într-un an școlar, doar 5,4% dintre elevii cu un OKI de 0 au abandonat școala, comparativ cu 12,3% dintre cei cu un OKI de 1 sau mai mare.

Cercetările efectuate în Flandra evidențiază o combinație complexă de factori care contribuie la acest fenomen:

- factori individuali: lipsa de implicare, rezultate școlare slabe, repetarea unui an școlar
- factori legați de școală: alegerea unei specializări nepotrivite, hărțuirea, barierele lingvistice, oboseala școlară
- factori legați de familie și comunitate: mediu familial instabil, probleme psihologice
- atracția pieței muncii: atunci când rata șomajului în rândul tinerilor este scăzută, elevii sunt mai înclinați să abandoneze școala timpuriu pentru a se angaja.

BULGARIA

În vederea implementării priorităților Ministerului Educației și Științei, referitoare la acoperirea maximă și incluziunea copiilor și elevilor de vârstă preșcolară și școlară în sistemul de învățământ obligatoriu, a fost creat un **mecanism permanent** pentru colaborarea instituțiilor în ceea ce privește acoperirea, incluziunea și prevenirea abandonului școlar al copiilor și elevilor de vârstă preșcolară și școlară. **Mecanismul permanent, instituit prin PMS nr. 100/08.06. 2018 (publicat în Monitorul Oficial, nr. 50 din 15 iunie 2018, modificat și completat în Monitorul Oficial, nr. 82 din 18 octombrie 2019)**, este implementat în mod activ în întreaga țară în ceea ce privește copiii și elevii care nu sunt acoperiți de sistemul de învățământ, care sunt expuși riscului de abandon școlar și de abandonarea grădiniței sau care au părăsit prematur sistemul de

învățământ. Activitățile echipelor de acoperire vizează copiii și elevii cu vârste cuprinse între 5 și 16 ani. Rezultatele activităților echipelor de acoperire includ, de asemenea, date privind elevii cu vârste de până la 18 ani. Acest lucru permite, pe de o parte, să se evidențieze impactul mecanismului asupra copiilor și elevilor de vârstă preșcolară și școlară cărora li se aplică și, pe de altă parte, să se monitorizeze indicatorii referitori la acoperirea, incluziunea și prevenirea abandonului școlar al copiilor și elevilor care au depășit vârsta preșcolară și școlară și pe parcursul întregii perioade de 12 ani de învățământ obligatoriu.

La începutul celui de-al doilea semestru al anului școlar 2024/2025 numărul copiilor și elevilor care au abandonat școala este de 52 318, inclusiv 2 692 de noi cazuri de abandon școlar care se aflau în sistemul de învățământ preșcolar și școlar în primul semestru al anului școlar 2024/2025 și au abandonat școala în al doilea semestru. Pentru 36 900 dintre cazurile de abandon școlar, echipele de intervenție au primit informații că familiile au plecat în străinătate.

Numărul copiilor și elevilor care au abandonat școala recent este în prezent mai mic comparativ cu începutul celui de-al doilea semestru al anului școlar 2023/2024, când numărul acestora era de 3431. La începutul celui de-al doilea semestru al anului școlar curent, numărul copiilor și elevilor de 14, 15 și 16 ani care au abandonat școala recent este mai mare, respectiv 318, 350 și 535.

Rata de acoperire, definită ca ponderea relativă a copiilor și elevilor de vârstă preșcolară și școlară obligatorie înscriși în învățământul preșcolar și școlar în comparație cu populația pentru anul de naștere respectiv, conform datelor GRAO, redusă cu numărul de copii cu statutul „în străinătate” la începutul celui de-al doilea semestru al anului școlar 2024/2025, este de 94,28 (la începutul anului școlar 2023/2024, acesta era de 94,09). În termeni comparativi, acesta este cu 0,19 mai mare față de februarie-martie al anului școlar 2023/2024. În funcție de vârstă, se înregistrează o scădere a ratei de acoperire față de februarie-martie al anului școlar 2023/2024 pentru copiii de 9, 11 și 12 ani.

Numărul copiilor și elevilor reintegrați și reținuți în sistemul de învățământ ca urmare a acțiunilor echipelor de intervenție până la începutul celui de-al doilea semestru al anului școlar 2024/2025 este de 14 328, dintre care 5 972 sunt nou înscriși, 2 648 sunt nou înscriși după 15 septembrie 2024, iar 5.708 sunt copii și elevi de vârstă preșcolară și școlară (cu vârste cuprinse între 4 și 16 ani) reintegrați după abandonul școlar.

Noile înscrieri la începutul celui de-al doilea semestru al anului școlar 2024/2025, în termeni absoluți, sunt mai puține decât numărul copiilor și elevilor înscriși la aceeași dată de referință în ultimul an școlar, dar sunt mai mari decât în cei trei ani școlari anteriori.

Rezultatul net al funcționării mecanismului pentru fiecare an școlar este ilustrat de datele care arată diferența dintre copiii reintegrați în sistemul de învățământ de către

echipele de intervenție și copiii care nu au fost reținuți și cei care au abandonat școala în anul școlar respectiv. Având în vedere specificul activităților echipelor de intervenție și diferențele rezultate în ceea ce privește tipul și sfera datelor utilizate pentru măsurarea rezultatelor pentru cele două perioade de referință (februarie-martie și septembrie-noiembrie) ale fiecărui an școlar, rezultatul net al funcționării mecanismului pentru anul școlar respectiv este determinat de datele de la începutul celui de-al doilea semestru școlar. De la începutul funcționării mecanismului (2017) și până în prezent, echipele de intervenție au reintegrat 115 963 de copii și elevi în școli și grădinițe sau i-au înscris pentru prima dată, dar dintre aceștia, 3 784 nu au fost reținuți și 37 802 au abandonat școala. Pentru întreaga perioadă de funcționare a mecanismului, bilanțul final este pozitiv, 74 377 de copii fiind reintegrați.

	<i>Readmitere (reintegrare)</i>	<i>Abandon repetat</i>	<i>Abandon școlar recent</i>	<i>Bilanț</i>
2017/2018	21 917	1221	14 058	6638
2018/2019	19 077	822	5210	13 045
2019/2020	11 110	343	3718	7049
2020/2021	9630	279	2313	7038
2021/2022	11 544	362	3699	7483
2022/2023	12 439	273	2681	9485
2023/2024	15 918	249	3431	12 238
2024/2025	14 328	235	2692	11 401
	115 963	3784	37 802	74 377

Activitățile instituțiilor și măsurile de depășire a dificultăților în cadrul mecanismului:

1. Acțiunile integrate și sincronizate ale instituțiilor interesate cu privire la domeniul de aplicare și includerea în sistemul de învățământ a copiilor și elevilor de vârstă preșcolară și școlară obligatorie din ultimii ani au demonstrat impactul lor pozitiv. Pentru a pune în aplicare aceste activități, Ministerul Educației și Științei a creat un sistem centralizat bazat pe web și cloud, în care sunt integrate și comparate toate datele din bazele de informații existente ale Ministerului Educației și Științei, datele Serviciului Regional de Educație și informațiile furnizate de echipele de acoperire. La sfârșitul anului 2022, toate școlile, grădinițele și departamentele regionale de educație (RES), toate municipalitățile și alte instituții implicate direct în activități cu acces permanent sunt integrate în ISRM.

2. Organizatorii activităților pe teren sunt departamentele regionale de educație (RED), care formează și coordonează activitățile echipelor de acoperire. În perioada de raportare, 1.223 de echipe de acoperire opera în întreaga țară, implicând 13.026 de participanți din diverse instituții.

Şefii RED asigură coordonarea necesară între instituții, prin:

- transmiterea periodică de instrucțiuni scrise directorilor instituțiilor de învățământ cu privire la punerea în aplicare a măsurilor de incluziune a copiilor și elevilor în sistemul de învățământ și actualizarea la timp a datelor în ISRM;

- organizarea de întâlniri periodice cu directorii instituțiilor de învățământ, în cadrul cărora se raportează activitățile desfășurate în cadrul mecanismului și se prezintă domeniile prioritare de activitate.

3. Lansarea rundelor echipei de sensibilizare, împreună cu monitorizarea lunară introdusă de Ministerul Educației și Științei, permite urmărirea activităților echipelor de sensibilizare prin intermediul ratei de acoperire și al activităților reflectate în ISIM, și de a stimula activitatea acestora pentru a lua măsuri în timp util în ceea ce privește copiii care nu sunt acoperiți de sistemul de învățământ - atât pentru a actualiza informațiile privind copiii cu statutul „în străinătate”, cât și în ceea ce privește cei care, deși nu există dovezi că au părăsit țara, nu sunt înscrși la grădiniță sau la școală.

4. În toate districtele țării, echipele de teren desfășoară activități comune pentru a ajunge la copii și elevi. Acestea efectuează vizite regulate la adresele înregistrate, conform unui program lunar aprobat, precum și ori de câte ori este necesar pentru a rezolva un caz specific, cu scopul de a preveni abandonul școlar al copiilor și elevilor. Fiecare vizită la o adresă sau altă activitate desfășurată de echipă este înregistrată în ISIM. Măsurile luate și rezultatele obținute sunt reflectate în sistem. Se acordă prioritate măsurilor de actualizare a statutului fiecărui copil și elev și de prevenire a abandonului școlar al elevilor aflați în situații de risc.

5. În toate districtele administrative ale țării, se organizează reuniuni de lucru lunare ale centrelor de coordonare districtuale pentru a coordona activitățile, în cadrul cărora se discută activitățile întreprinse, problemele întâmpinate în punerea în aplicare a mecanismului și se oferă orientări pentru activitatea echipelor de evaluare în vederea găsirii de soluții la nivel districtual.

6. În toate districtele țării, s-a realizat o bună coordonare și cooperare între instituțiile care lucrează în cadrul Mecanismului de sensibilizare, atât în ceea ce privește vizitele fizice la adresa respectivă, cât și în ceea ce privește planificarea și punerea în aplicare a măsurilor de menținere a elevilor în sistemul de învățământ. Experții din cadrul CBE, care sunt șefii echipelor, coordonează și controlează activitatea echipelor, organizează și participă la activitatea interinstituțională a echipelor în planificarea și implementarea vizitelor la adresa, în luarea de măsuri pentru prevenirea abandonului școlar al copiilor/elevilor.

7. Migrația întregii familii în străinătate, precum și a copiilor și elevilor care, din diverse motive, nu frecventează sistemul de învățământ, lipsa de implicare și sprijin din

partea familiei, nivelul scăzut de educație și statutul social al părinților, problemele legate de statutul de imunizare al copiilor de vârstă preșcolară obligatorie etc. continuă să reprezinte o problemă pentru unele regiuni, ceea ce necesită găsirea unor modalități de a lua măsuri și mai eficiente pentru acoperirea și incluziunea maximă în sistemul de învățământ a copiilor și elevilor.

8. Ministerul Educației și Științei comunică direct cu toate instituțiile incluse în mecanism. Împreună cu Agenția de Asistență Socială (SAA), au fost luate măsuri menite să coreleze prestațiile sociale și familiale cu frecventarea regulată a școlii de către copii și elevi. Ministerul Educației și Științei și SAA fac schimb lunar de informații cu privire la absențele admise de copii și elevi din motive nejustificate din sistemul de învățământ preșcolar și școlar.

9. Pentru a consolida controlul asupra legalității angajării minorilor, Agenția Executivă „Inspectoratul General al Muncii” furnizează de două ori pe lună Ministerului Educației și Științei informații cu privire la angajatorii care au solicitat un permis de muncă pentru minori, precum și cu privire la minorii cărora li s-a acordat sau li s-a refuzat un permis de muncă.

10. În toate districtele țării se efectuează verificări continue privind prezența elevilor la ore și înregistrarea absențelor în jurnalele de clasă.

11. Pentru copiii și elevii care nu sunt înscriși la școală și au statutul actualizat de „abandonat școala”, „în situație de risc” și „fără informații”, Departamentul Regional de Educație trimite scrisori Direcției de Asistență Socială (SAD), Direcției Regionale a Ministerului de Interne și primarilor din municipalități pentru luarea de măsuri suplimentare.

12. Pentru a minimiza impactul factorilor socio-economici asupra abandonului școlar al copiilor/elevilor din fiecare zonă:

- se furnizează rechizite școlare gratuite;
- se furnizează mese gratuite sau la preț redus;
- se asigură o bună comunicare și interacțiune între școală și consiliul școlar pentru a sprijini elevii cu haine, încălțăminte, rechizite școlare;
- se acordă burse elevilor cu dificultăți financiare;
- se organizează campanii de donații și inițiative caritabile pentru a sprijini copiii și elevii;
- se asigură transport gratuit la școală, carduri de călătorie și mic dejun gratuit;
- s-a introdus o organizare pe durata întregii zile pentru toți elevii din învățământul primar;

- se organizează școli de vară pentru viitorii elevi din clasa întâi, pentru a compensa cunoștințele insuficiente de limba bulgară și pentru a sprijini părinții în timpul lunilor de vară;
- se acordă asistență în cadrul programului alimentar al Crucii Roșii bulgare pentru familiile elevilor cu dificultăți financiare.

13. Numărul mediatorilor educaționali numiți în școli, care se bucură de încrederea elevilor și a familiilor acestora și care efectuează vizite regulate la adresele elevilor care riscă să abandoneze școala din motive familiale și sociale, este în creștere. Aceștia discută cu părinții elevilor și promovează o schimbare a atitudinii acestora față de educația copiilor lor.

Exemple de bune practici pentru construirea unui parteneriat bun cu părinții copiilor și elevilor expuși riscului de abandon școlar:

- organizarea de întâlniri tematice cu părinții, cu scopul de a-i familiariza cu noțiuni de sănătate și cu oportunitățile de realizare profesională ale elevilor. Scopul final este reducerea numărului de căsătorii și maternități precoce;

- implicarea părinților în inițiative caritabile organizate de consiliile școlare, cu scopul de a îmbunătăți mediul școlar sau de a sprijini elevii;

- lecții deschise;

- prezența sau participarea părinților la inițiativele grădiniței/școlii - sărbători, vacanțe școlare, vacanțe sportive, curățarea curții școlii, pregătirea expozițiilor, plantarea copacilor, excursii de o zi;

- organizarea de întâlniri cu părinții „în afara orașului”, în diverse locuri;

- organizarea de întâlniri individuale cu părinții elevilor expuși riscului de abandon școlar. Părinții au posibilitatea de a se consulta cu psihologul/consilierul pedagogic al școlii, dacă doresc;

- directorii instituțiilor de învățământ raportează succesul activității mediatorilor educaționali desemnați în relația cu părinții. În majoritatea cazurilor, mediatorii provin din grupuri vulnerabile din zonă, sunt conștienți de probleme și sunt bine acceptați de comunitate, ceea ce facilitează relația dintre instituția de învățământ și părinți;

- un număr semnificativ de școli din țară raportează o bună colaborare cu Centrul pentru Educație și Formare Profesională „Amalipe” din Veliko Tarnovo. Centrul sprijină activități de atragere și incluziune a copiilor romi în școli prin programul său „Fiecare elev poate fi un elev excelent”. Bunele practici împărtășite de școli, parteneri ale organizației, sunt, de asemenea, valoroase pentru școli;

- directorii instituțiilor de învățământ și membrii echipelor colaborează strâns cu primarii din localitățile mici - în urmărirea migrației familiilor, în includerea copiilor/elevilor nou-sosiți în localitate în sistemul de învățământ, în identificarea copiilor/elevilor aflați în situații de risc și în asistarea echipelor școlare pentru a preveni abandonul școlar;

- se oferă sprijin general pentru dezvoltarea personală a copiilor și elevilor înscriși în sistemul de învățământ - consultări cu un psiholog sau consilier pedagogic, consultări pe teme școlare, formare suplimentară în materie de discipline școlare, includerea în activități de interes și în evenimente școlare etc. O parte din activități sunt implementate în cadrul programelor și proiectelor naționale ale Ministerului Educației și Științei;

- asigurarea accesului egal, a unui mediu favorabil dezvoltării și incluziunii copiilor pentru realizarea personală deplină;

- stimularea motivației pentru frecventarea grădiniței;

- crearea unei atitudini pozitive față de procesul educațional;

- dezvoltarea unei politici de toleranță și construirea de relații armonioase între copii;

- identificarea riscurilor asociate abandonului școlar prematur al copiilor din învățământul preșcolar obligatoriu, înregistrarea zilnică a absențelor copiilor și reacția la apariția situațiilor de risc;

- pentru a depăși riscul abandonului școlar, instituțiile de învățământ interacționează activ cu comunitatea părinților. Administrațiile municipale și comisiile locale pentru combaterea comportamentului antisocial al minorilor oferă asistență completă atunci când este necesar. De asemenea, se întreprind acțiuni comune în timp util cu reprezentanții Departamentului pentru Protecția Copilului și cu organismele Ministerului Afacerilor Interne, Departamentul pentru Educația Copiilor. Se observă o bună colaborare între instituții, cooperare și o atitudine responsabilă față de fiecare caz în parte;

Pentru a pune în aplicare prioritățile legate de acoperirea maximă și incluziunea copiilor și elevilor de vârstă preșcolară și școlară obligatorie în sistemul de învățământ, Programul național „Împreună pentru fiecare copil” a fost actualizat. Programul național a fost elaborat în conformitate cu domeniile prioritare 4 „Comunități școlare coezive și colaborare sistematică cu părinții” și 5 „Incluziune eficientă, incluziune durabilă și integrare educațională” din Cadrul strategic pentru dezvoltarea educației, formării și învățării în Republica Bulgaria (2021-2030). Programul pentru 2025 prevede extinderea ISRM și asigurarea accesului permanent la informațiile din acesta. Obiectivele sunt:

- sprijinirea activităților echipelor de sensibilizare în implementarea măsurilor pentru acoperirea și incluziunea copiilor și elevilor de vârstă preșcolară și școlară obligatorie;

- îmbunătățirea comunicării, a schimbului de informații și a interacțiunii între reprezentanții diferitelor instituții care participă la echipele de sensibilizare, inclusiv prin Sistemul de informații pentru implementarea mecanismului - ISIM;

- implicarea părinților și a altor membri ai familiei în procesul de acceptare și includere a copiilor și elevilor în sistemul de învățământ preșcolar și școlar și creșterea potențialului educațional al familiei.

CROAȚIA

Croația are cea mai mică pondere de persoane care abandonează timpuriu educația și formarea profesională din UE, de numai 2 % în 2023, comparativ cu media UE de 9,5 % ([Eurostat, 2024](#)). Croația a atins o rată de înscriere aproape universală în învățământul primar și secundar inferior, iar majoritatea elevilor continuă studiile în învățământul secundar superior, chiar dacă acesta nu este obligatoriu. În 2022, aproximativ 97,2 % dintre tinerii cu vârsta cuprinsă între 20 și 24 de ani aveau studii secundare superioare, peste media UE de 83,6 % (Eurostat, 2024).

În 2013, rata abandonului școlar timpuriu era de aproximativ 4,5 %, deja sub obiectivul european de 9 %. Până în 2020, rata abandonului școlar timpuriu a scăzut la aproximativ 2,2 %. În 2022 și 2023, aceasta a rămas la cel mai scăzut nivel din UE (~2 %), înregistrând cel mai bun rezultat din Uniunea Europeană.

În ciuda indicatorilor pozitivi, provocările persistă, în special în ceea ce privește disparitățile regionale și inegalitățile socio-economice, copiii din familiile cu venituri mici și din comunitățile romi fiind în continuare expuși unui risc mai mare de abandon școlar timpuriu.

Învățământul primar

În Croația, Ministerul Științei, Educației și Tineretului monitorizează sistematic abandonul școlar timpuriu în rândul elevilor romi din învățământul primar (clasele 1-8). Conform statisticilor oficiale:

- Numărul total al elevilor romi care au abandonat școala primară înainte de a termina clasa a 8-a a scăzut treptat de la 144 de elevi în 2009/2010 la 132 în 2022/2023.

- Numărul elevilor romi înscriși la începutul fiecărui an școlar a crescut de-a lungul timpului, de la 4186 în 2009/2010 la 5216 în 2022/2023.

- Procentul elevilor romi care părăsesc învățământul primar înainte de finalizarea acestuia a variat între 2,52 % și 4,03 % din 2009/2019, ultimele date disponibile pentru 2022/2023 indicând o rată de abandon școlar de 2,53 %.

Învățământul secundar

În învățământul secundar (clasele 1-4), ratele de abandon școlar în rândul elevilor romi sunt monitorizate în toate clasele. Cifre cheie:

- În 2008/2009, 227 de elevi romi (22,91 %) au părăsit școala secundară înainte de absolvire.
- În 2022/2023, acest număr era de 105 elevi (13,04 %).
- În perioada observată, rata abandonului școlar a fluctuat între 12 % și 17 %, cu o tendință vizibilă de scădere în ultimii ani.
- Rata medie a abandonului școlar pentru perioada de 15 ani este de aproximativ 15 %, pe baza numărului de elevi romi înscriși la începutul fiecărui an școlar.

Principalii factori care contribuie la rata abandonului școlar sunt, de obicei, lipsa motivației, motive socio-economice (sărăcie, șomajul părinților, nevoia de a munci etc.) sau factori culturali. Cu toate acestea, observăm că numărul tinerilor din Croația care abandonează școala este neglijabil, fapt la care contribuie cu siguranță măsurile luate de stat în acest sens.

Republica Croația reglementează accesibilitatea și caracterul obligatoriu al educației prin cadrul său legislativ:

- [Constitutia Republicii Croația](#): articolul 66 din Constituție stipulează că educația în Republica Croația este accesibilă tuturor, în condiții egale, în conformitate cu abilitățile lor, și că educația obligatorie este gratuită, în conformitate cu legea.
- [Legea privind învățământul în școlile primare și secundare](#): articolul 4 din lege prevede că învățământul primar (de la clasa I la clasa a VIII-a) este obligatoriu pentru toți elevii din Republica Croația, ceea ce înseamnă că învățământul în școlile primare și secundare se bazează pe șanse egale de educație pentru toți elevii, în funcție de abilitățile lor.
- [Legea privind educația adulților](#): articolul 21 din lege prevede că un cursant sau solicitant poate fi o persoană care a împlinit cel puțin 14 ani și îndeplinește alte condiții prevăzute de program. În conformitate cu articolul 30, bugetul de stat al Republicii Croația prevede fonduri pentru implementarea programelor de educație primară pentru adulți și formare pentru locuri de muncă mai simple în profesii, a căror distribuție este decisă anual de ministru.

În conformitate cu cele de mai sus, finalizarea gratuită a învățământului primar pentru adulți și formarea pentru locuri de muncă mai simple în profesii este asigurată pentru toate persoanele care au împlinit vârsta de 14 ani în cadrul educației pentru adulți, permițând o tranziție mai rapidă și mai ușoară către piața muncii.

- [Ordonanța privind condițiile și metodele de continuare a educației pentru un nivel superior de calificare](#): un elev care a dobândit un nivel inferior de educație secundară poate continua educația într-un program de educație profesională de trei ani ca elev obișnuit. Un elev care a absolvit un program educațional de trei ani poate continua educația într-un program de educație profesională de patru sau cinci ani ca elev obișnuit.

În conformitate cu cele de mai sus, toți copiii sunt obligați să frecventeze școala primară, statul asigurând transport gratuit, manuale gratuite și mese gratuite pentru fiecare copil. Acesta este și motivul pentru care toți copiii finalizează învățământul primar și aproape toți se înscriu și finalizează învățământul secundar.

Croația depune eforturi și pentru prevenirea și reducerea abandonului școlar timpuriu prin diverse strategii, planuri și programe:

- [Strategia națională de dezvoltare a Republicii Croația până în 2030 \(Monitorul Oficial 13/2021\)](#). Acesta este primul document strategic național cuprinzător. În cadrul Direcției de dezvoltare 1: Economie și societate durabile, Obiectivul strategic 2: Persoane educate și angajate, strategia evidențiază domenii cheie ale politicii publice, în special:

1. Accesibilitatea educației timpurii și preșcolare,
2. Dobândirea și dezvoltarea competențelor de bază și profesionale.

- [Planul național pentru dezvoltarea educației și formării până în 2027](#) . Adoptat în 2023, acesta este un document de planificare strategică pe termen mediu care definește punerea în aplicare a obiectivului strategic și a domeniilor prioritare de politică în domeniul educației din Strategia națională de dezvoltare până în 2030. Obiectivele specifice care contribuie la prevenirea sau reducerea abandonului școlar includ:

Obiectivul 1: Asigurarea accesului la educație timpurie și preșcolară pentru fiecare copil

Obiectivul 2: Îmbunătățirea rezultatelor învățării în învățământul primar și secundar general

Obiectivul 3: Asigurarea unui nivel mai ridicat de angajare pentru persoanele cu educație și formare profesională

Obiectivul 6: Asigurarea accesului la educație pentru elevii cu dificultăți de dezvoltare și elevii cu dizabilități

Obiectivul 7: Creșterea accesului la activități de identificare, educare, monitorizare și sprijinire a copiilor și elevilor supradotați

Obiectivul 8: Îmbunătățirea educației copiilor și elevilor aparținând minorităților naționale.

- [Planul național de redresare și reziliență 2021-2026](#). Acest plan include reforme și investiții pentru modernizarea educației, cum ar fi: introducerea școlii cu program întreg, digitalizarea și îmbunătățirea infrastructurii școlare.

- [Programul „Resurse umane eficiente” 2021-2027](#) include activități axate pe abordări individualizate ale elevilor, includerea asistenților didactici, elaborarea de programe de învățământ adaptate elevilor expuși riscului de abandon școlar timpuriu și programe pentru educație incluzivă și prevenirea excluziunii sociale.

- [Programe operaționale pentru minoritățile naționale](#). Din 2017, Guvernul Republicii Croația a adoptat în mod constant aceste programe (Programe operaționale pentru minoritățile naționale pentru perioadele 2017-2020, 2021-2024 și 2024-2028). Aceste programe includ numeroase măsuri menite să îmbunătățească statutul comunităților minoritare, să respecte dreptul de a utiliza limba și alfabetul lor, să asigure o dezvoltare echilibrată în toate regiunile Croației, să pună în aplicare măsuri orizontale pentru realizarea drepturilor fundamentale și măsuri specifice pentru fiecare minoritate, inclusiv cele legate de sistemul de învățământ, menite să ofere sprijin adecvat elevilor pe durata școlarizării.

În școlile primare, care sunt obligatorii pentru toți elevii din clasele I-VIII, s-au depus eforturi în direcția depistării timpurii a elevilor expuși riscului de abandon școlar timpuriu (monitorizarea absențelor prin intermediul unei aplicații), oferirea de sprijin cadrelor didactice prin activități individualizate cu elevii, implicarea asistenților sociali și a consilierilor în școli, consolidarea parteneriatelor cu părinții, precum și sprijinirea cadrelor didactice prin dezvoltare profesională.

Pentru a atenua barierele financiare, elevilor li s-au oferit în mod continuu mese gratuite, transport gratuit și manuale, precum și burse și subvenții pentru elevii defavorizați din punct de vedere economic din școlile secundare.

Pentru copiii migranților sau refugiaților – care se confruntă adesea cu bariere lingvistice, diferențe culturale și așteptări mai scăzute din partea școlilor (și care sunt mai susceptibili să sufere întreruperi în educația lor) – se oferă cursuri suplimentare de limba croată, împreună cu alte programe de incluziune.

De-a lungul anilor, Croația a introdus și stimulente financiare pentru a încuraja accesul elevilor defavorizați, de exemplu:

- finanțarea meselor școlare pentru toți elevii din școlile primare

- finanțarea manualelor pentru elevii din școlile primare
- cofinanțarea manualelor pentru elevii din școlile secundare
- cofinanțarea costurilor de transport
- cofinanțarea cazării și meselor pentru elevii din căminele studențești
- finanțarea proiectelor de adaptare și elaborare a manualelor/literaturii pentru elevii și studenții nevăzători și cu deficiențe de vedere
- burse de stat pentru studenții romi, cofinanțarea părții părinților în costul educației preșcolare, al grădiniței, al șederii prelungite, al cursurilor extra curriculare și al cazării în căminele studențești pentru studenții romi.

DANEMARCA

În Danemarca, majoritatea tinerilor urmează studii, cursuri de formare sau au un loc de muncă. Conform datelor din anul 2023, doar 6,3 % dintre tinerii cu vârste cuprinse între 15 și 24 de ani nu urmează studii, cursuri de formare și nu au un loc de muncă.

Conform Eurostat, Departamentul de Anchetă privind forța de muncă, proporția ELET (Părăsirea timpurie a sistemului de educație și formare profesională) din totalul populației cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani în 2023 era de 10,4 %.

În Danemarca, au fost luate mai multe măsuri pentru a aborda problema abandonului școlar timpuriu în anumite sectoare de învățământ.

Școlile publice

Trebuie menționat că în Danemarca învățământul este obligatoriu pentru toate persoanele cu vârste cuprinse între 6-7ani și 16 ani. Fie că învățământul este urmat într-o școală publică, într-o școală privată sau acasă, este o chestiune de alegere individuală, atâta timp cât sunt respectate standardele acceptate.

„Folkeskole” este școala primară și gimnazială municipală daneză, iar frecventarea acesteia este gratuită pentru toți copiii. Deși marea majoritate a elevilor sunt mulțumiți de Folkeskole, unii elevi întâmpină dificultăți în frecventarea acesteia. Rezolvarea acestei probleme este o prioritate pentru guvernul danez, iar în luna martie a anului 2024, guvernul danez a încheiat un acord cu o largă majoritate a partidelor din parlamentul danez pentru a pune în aplicare 33 de inițiative menite să îmbunătățească „Folkeskole”. Mai multe dintre aceste inițiative vizează, printre altele, asigurarea faptului că elevii beneficiază de o educație practică și variată, care pe termen lung poate preveni abandonul școlar timpuriu. Printre acestea se numără:

- „Juniormesterlære”: Începând cu anul școlar 2025/2026, toți elevii din Folkeskole vor avea dreptul să participe la un nou program de formare profesională pentru juniori

(„Juniormesterlære”). Acest lucru le oferă elevilor posibilitatea de a participa la un curs orientat spre practică, organizat de o companie locală, o instituție de formare și educație profesională, FGU (Educație și formare profesională de bază) sau Școala municipală pentru tineret, timp de 1-2 zile pe săptămână, în loc să urmeze programa școlară obișnuită a Folkeskole. Acest lucru poate fi relevant pentru elevii care s-au săturat de Folkeskole și au nevoie de un nou început sau pentru elevii care știu de la început că doresc să urmeze o cale mai profesională după Folkeskole.

- Eforturi sporite pentru elevii cu cele mai mari dificultăți la limba daneză și matematică: 500 de milioane de coroane daneze sunt alocate anual pentru acest obiectiv, directorul fiecărei școli având responsabilitatea de a organiza eforturile. Grupul țintă al inițiativei este reprezentat de aproximativ 10 % dintre elevii cu cele mai mari dificultăți academice din clasele generale ale școlilor primare individuale, din clasele 1-9. Inițiativa ar trebui astfel să contribuie la crearea unor medii de învățare mai incluzive în școlile primare generale și se concentrează pe limba daneză și matematică, deoarece acestea sunt pietre de temelie esențiale pentru înțelegerea și îmbunătățirea altor materii.

- Mai multe materii practice și o mai mare libertate de alegere pentru elevii din ciclul gimnazial, investiții importante în săli de clasă orientate către materii practice și stagii obligatorii de scurtă durată pentru toți elevii din ciclul secundar.

Căi mai bune către educație și ocuparea forței de muncă

În 2017, guvernul de atunci a încheiat un acord amplu denumit „Căi mai bune către educație și ocuparea forței de muncă”.

Părțile care au semnat acordul sunt de acord că prea mulți tineri cu vârsta sub 25 de ani nu au o educație pentru tineri și nu urmează niciun program de învățământ și nu au un loc de muncă. O nouă formă de învățământ, educația și formarea pregătitoare de bază (FGU), ar trebui să remedieze această problemă prin reformarea și simplificarea programelor de învățământ pregătitor.

Obiectivul FGU este de a oferi tinerilor cunoștințele, abilitățile, clarificările și motivația necesare pentru a finaliza o educație pentru tineri sau pentru a avea un loc de muncă necalificat. FGU ar trebui, de asemenea, să contribuie la competențele personale și sociale ale elevilor și la educația civică.

FGU stabilește trei căi de acces la educația și formarea pregătitoare de bază:

1. Educație generală de bază: educație în materie de discipline fundamentale, cum ar fi limba daneză, matematica, engleza, științele naturii și științele exacte etc., destinată tinerilor care doresc să se califice pentru învățământul secundar superior și învățământul profesional.

2. Educație de bază în domeniul producției: educație bazată pe ateliere, cu un nivel ridicat de învățare practică, destinată tinerilor care doresc să continue educația și formarea profesională sau să intre pe piața muncii cu o calificare mai bună.

3. Educație profesională de bază: educație bazată pe stagii

Ca parte a reformei, au fost înființate unități municipale intersectoriale de orientare pentru tineri. Unitățile sunt responsabile de măsurile educaționale, sociale și de ocupare a forței de muncă pentru tinerii cu vârsta sub 25 de ani. Unitățile oferă orientare, servicii de asistență, precum și activități de monitorizare ca principale domenii de interes în cadrul educației și formării profesionale de bază pregătitoare. Prin urmare, elevul va beneficia de o îndrumare intensă, inclusiv în timpul angajării. De exemplu, din motive personale sau sociale, tinerii pot avea nevoie de sprijinul unei persoane de contact pentru a se înscrie și a finaliza studiile secundare superioare.

Obiectivele acordului: Cel puțin 90 % dintre tinerii în vârstă de 25 de ani ar trebui să fie absolvenți ai învățământului secundar superior general sau profesional. În plus, procentul tinerilor care nu urmează studii și nu sunt integrați pe piața muncii ar trebui redus la jumătate până în 2030.

Acordul a fost pus în aplicare în 2019, iar Ministerul Copiilor și Educației supraveghează și monitorizează instituțiile de învățământ FGU. Monitorizarea constă în evaluarea calității predării și a economiei și gestionării instituțiilor de învățământ FGU.

De la învățământul primar și gimnazial la muncitor calificat

Programele de educație și formare profesională (Vocational Education and Training (VET)) se caracterizează, de mulți ani, prin scăderea numărului de înscrieri și rate ridicate de abandon școlar. Patru din zece elevi care încep un program EFP abandonează în cele din urmă. În spatele acestei cifre aparent simple se ascunde o realitate mai complexă. De exemplu, există diferențe semnificative în ceea ce privește ratele de abandon școlar între cele 101 de programe EFP. Unele programe au rate de abandon școlar de sub 20 %, în timp ce altele înregistrează peste 70 % dintre elevi care părăsesc prematur programul.

Guvernul actual a făcut investiții substanțiale în VET și, împreună cu o largă majoritate a partidelor politice din Parlamentul danez (Folketinget), a încheiat trei acorduri care, în total, alocă aproximativ 1 miliard DKK pentru VET începând cu 2030:

- [Acord privind creșterea numărului de asistenți sociali și medicali și de îngrijitori pentru sistemul nostru de sănătate și îngrijirea persoanelor vârstnice \(ianuarie 2024\)](#)

- Acord privind creșterea numărului de lucrători calificați pentru tranziția verde (iunie 2024) [Ny aftale ruster erhvervsuddannelserne til den grønne omstilling | Børne– og Undervisningsministeriet](#)

- Acord privind consolidarea semnificativă a EFP (mai 2025): Nou acord privind investiții majore în EFP, acum în vigoare | Ministerul Copiilor și Educației [Ny aftale om massiv investering i erhvervsuddannelserne er på plads | Børne- og Undervisningsministeriet](#)

Prin al treilea acord se alocă 262 de milioane de coroane daneze începând din 2025, sumă care va crește la 317 milioane de coroane daneze anual începând din 2032, pentru școlile profesionale, fără restricții specifice. Aceste fonduri vor fi utilizate, de exemplu, pentru îmbunătățirea bunăstării elevilor și ucenicilor, pentru dezvoltarea profesională a cadrelor didactice și pentru consolidarea legăturii dintre instruirea școlară și formarea la locul de muncă în cadrul întreprinderilor.

Prin această a treia inițiativă, guvernul își propune să aloce aproximativ jumătate din fonduri școlilor sub formă de subvenții fără restricții. Acest lucru va oferi școlilor un impuls semnificativ în ceea ce privește capacitatea lor de a răspunde nevoilor și priorităților locale.

Ite inițiative de reducere a ratei de abandon școlar în programele de EFP din Danemarca

În plus, în noiembrie 2020, guvernul danez, Confederația Angajatorilor Danezi (DA), Confederația Sindicatelor Daneze (FH), Administrația Locală din Danemarca (KL) și Regiunile Daneze (Danske Regioner) au încheiat un acord tripartit pentru reducerea ratei de abandon școlar în programele de educație și formare profesională.

Scopul acordului este de a facilita găsirea de stagii de ucenicie pentru studenții din învățământul profesional și tehnic, deoarece o treime din abandonurile școlare din învățământul profesional și tehnic au loc în perioada de tranziție către cursul principal de învățământ profesional și tehnic, când educația alternează între ucenicie și formare în cadrul școlii.

Este responsabilitatea elevului din învățământul profesional și tehnic să găsească o întreprindere și să încheie un contract de ucenicie. Acordul tripartit introduce o nouă repartizare a responsabilităților, astfel încât instituțiile de învățământ profesional și tehnic sunt responsabile de găsirea de locuri de ucenicie pentru elevii care nu reușesc să găsească singuri astfel de locuri.

Acordul stabilește un obiectiv de 80 %, ceea ce înseamnă că 80 % dintre elevii din învățământul profesional și tehnic trebuie să aibă un contract de ucenicie până la sfârșitul cursului de bază al învățământului profesional și tehnic.

Comitetele profesionale locale din cadrul instituțiilor locale de învățământ profesional și tehnic sunt implicate în găsirea de locuri de ucenicie.

În 2021, s-au alocat 141 de milioane de coroane daneze pentru măsura de sprijinire a uceniciei, iar începând cu 2022 se vor aloca 139 de milioane de coroane daneze.

Educație formală: principale măsuri politice privind ELET (abandonul timpuriu al educației și formării)

În conformitate cu Legea de consolidare a prevederilor municipale pentru tinerii sub 25 de ani, în sistemul de educație formală sunt stabilite o serie de măsuri generale menite să pregătească, să informeze și să sprijine tinerii în tranziția către învățământul secundar superior până la finalizarea programului de învățământ secundar superior. Măsurile includ elemente precum orientare, sprijin și cooperare între instituțiile de învățământ.

O unitate municipală de orientare pentru tineri are responsabilitatea de a coordona măsurile destinate tinerilor din municipalitate. Consiliul municipal este responsabil de stabilirea unei măsuri municipale coerente pentru tineret, menită să sprijine tinerii cu vârsta sub 25 de ani în finalizarea învățământului secundar superior sau în găsirea unui loc de muncă. Responsabilitatea unității municipale de orientare pentru tineret în ceea ce privește tinerii cu vârsta sub 25 de ani constă în:

- formularea unui plan educațional personalizat, menit să integreze tânărul în educație, formare sau ocuparea unui loc de muncă.
- orientare.
- urmărirea continuă a tinerilor.
- măsuri de sensibilizare destinate tinerilor sub 25 de ani fără studii secundare superioare.
- sarcinile centrelor municipale de ocupare a forței de muncă în ceea ce privește tinerii sub 25 de ani.
- desemnarea unei persoane de contact pentru tânăr, în cazul în care unitatea pentru tineret estimează că îndrumarea trebuie să contribuie la reducerea numărului de abandonuri școlare și de schimbări de orientare educațională.

Instituțiile de învățământ aflate sub egida Ministerului Copiilor și Educației cooperează cu consiliul municipal și, dacă este necesar, cu Centrul de Studii și Orientare Profesională Danemarca (Studievalg Danmark). Cooperarea implică obligația instituțiilor de învățământ de a informa consiliul municipal atunci când tinerii cu vârsta sub 25 de ani, fără studii secundare superioare, se înscriu, întrerup sau finalizează un program de învățământ. Atunci când instituția de învățământ estimează că tânărul riscă să întrerupă un program de studii, consiliul municipal trebuie să fie informat.

În plus, furnizorii de programe de învățământ secundar superior sunt obligați să informeze instituțiile de învățământ primar și secundar inferior (folkeskole), furnizorii de

programe de învățământ de clasa a X-a, furnizorii de educație și formare profesională pregătitoare (FGU) și consiliul municipal cu privire la competențele generale necesare pentru a beneficia de educație. Informațiile ar trebui să ajute instituțiile de învățământ să evalueze măsurile de orientare și activitățile de tranziție.

Principalele măsuri politice privind ELET în învățământul secundar superior general din Danemarca

Ca parte integrantă a programului de bază de trei luni, elevii din învățământul secundar superior general sunt obligați să participe la o conversație de evaluare cu un profesor și, dacă este necesar, cu un consilier de studii. Conversația ar trebui să ajute elevul să clarifice alegerea programului de studii. În legătură cu conversația de evaluare, se poate discuta dacă elevul a făcut alegerea corectă în ceea ce privește educația. Unul dintre obiectivele conversației este reducerea abandonului școlar.

În cadrul programului HF de doi ani, beneficiile academice ale elevilor din educație sunt evaluate în mod continuu, iar la sfârșitul primului semestru se stabilește dezvoltarea competențelor elevilor în limba daneză, engleză și matematică. Evaluarea dezvoltării competențelor constituie baza pentru alegerea ulterioară a disciplinelor și a grupului de discipline.

Grupul țintă al programului de educație de bază pregătitoare, [FGU](#), este format din toți tinerii cu vârsta sub 25 de ani care nu au absolvit învățământul secundar superior și care nu urmează niciun program de învățământ și nu au un loc de muncă. Obiectivul FGU este de a crea un program pregătitor coerent pentru a sprijini tinerii să continue studiile, formarea profesională sau să se angajeze după absolvirea învățământului secundar inferior.

ESTONIA

Rata ESL (Early school leaving) din Estonia s-a situat la 9-10% din tinerii cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani în 2023, în scădere ușoară față de aproximativ 11-12% la mijlocul anilor 2010. Tinerii de sex masculin ($\approx 11,4\%$) abandonează școala mai des decât tinerele de sex feminin ($\approx 8,0\%$), tinerii din mediul rural mai mult decât cei din mediul urban ($\approx 12,1\%$ față de $\approx 8-9\%$), iar adolescenții din gospodării cu venituri mici sau cu un nivel de educație mai scăzut rămân supra-reprezențați printre cei care abandonează școala timpuriu. Estonia își propune să reducă rata abandonului școlar timpuriu la 8% până în 2035, ca parte a strategiei sale „[Estonia 2035](#)”.

Datele arată disparități semnificative în funcție de sex și regiune. Diferența între sexe (aproximativ 3-4 puncte procentuale în 2023) era și mai mare în anii anteriori. ESL este mai răspândit în zonele rurale (aproximativ 12,1% în 2023), ceea ce indică faptul că

tinerii din afara marilor centre urbane se confruntă cu un risc mai mare de abandon școlar timpuriu.

Contextul socio-economic este un alt factor cheie care influențează ESL: deși sistemul de învățământ din Estonia este relativ echitabil, elevii proveniți din familii defavorizate sau cu părinți cu un nivel de educație mai scăzut sunt mai predispuși să abandoneze școala. Cercetările arată că elevii care abandonează școala devreme au adesea rezultate școlare mai slabe și provin din medii socio-economice mai defavorizate sau din medii familiale mai puțin favorabile. (Cu toate acestea, statisticile oficiale privind ESL în funcție de venit sau de nivelul de educație al părinților rămân limitate.)

Una dintre cele mai importante reforme în domeniul educației a fost lansată în ultimii ani: extinderea vârstei de școlarizare obligatorie de la 17 la 18 ani. Obligația de a frecventa școala va fi înlocuită cu obligația de a învăța, iar vârsta de școlarizare obligatorie va fi extinsă de la 17 la 18 ani. Acest lucru înseamnă că toți absolvenții de școală primară trebuie să-și continue studiile până la vârsta de cel puțin 18 ani sau până la finalizarea studiilor secundare sau profesionale. Reforma vizează să asigure că toți tinerii finalizează cel puțin învățământul secundar sau profesional, pregătindu-i să intre pe piața muncii și să devină independenți. Se preconizează că, în urma acestei reforme, 1 300 de tineri calificați se vor alătura în fiecare an forței de muncă din Estonia.

Scopul reformei este de a menține ponderea tinerilor cu un nivel scăzut de educație sub 5 % și de a asigura că toți tinerii dobândesc o educație secundară superioară sau calificări profesionale ca bază. Pentru a oferi tuturor absolvenților de școală primară o cale de învățare adecvată, vor exista cinci opțiuni: învățământ secundar superior academic, învățământ secundar superior aplicat, educație pentru adulți, educație profesională și studii pregătitoare. Dacă un elev nu este în măsură să facă o alegere sau se confruntă cu obstacole, va fi disponibil un nou program pregătitor pentru a-l ajuta să depășească obstacolele din calea continuării studiilor. Pentru a sprijini elevii în găsirea unor parcursuri educaționale adecvate și în obținerea de rezultate bune în educație, sunt prevăzute mai multe schimbări menite să sporească permeabilitatea și să dezvolte atât învățământul general, cât și cel profesional. Un pilon cheie al reformei este revizuirea învățământului și formării profesionale (VET). Colegiile profesionale existente vor fi reorganizate în „centre de învățământ post-bazic”, oferind calificări aplicate de nivel secundar superior, diplome profesionale și cursuri pregătitoare. Alocările de resurse pentru cursanții adulți vor fi ajustate pentru a acorda prioritate absolvenților recent ai școlilor de bază în cadrul programelor de studii gratuite, asigurându-se astfel că tinerii au acces la întreaga gamă de opțiuni de învățare.

Obiectivele naționale ale Estoniei au reflectat obiectivele UE pentru 2020 și 2030, utilizând fonduri UE (FSE, granturi SEE) și raportând periodic prin intermediul Monitorului educației și formării profesionale. Perfecționarea continuă și punerea în aplicare integrală

a reformei privind obligația de învățare din 2025 vor fi esențiale pentru a elimina decalajele. Eforturile Estoniei de a combate abandonul școlar timpuriu au fost strâns aliniate la obiectivele la nivelul UE. Estonia a adoptat și a internalizat în mare măsură obiectivele UE de reducere a abandonului școlar timpuriu, integrându-le în planurile naționale și reflectând politicile recomandate (strategii multifacetate, cooperare intersectorială și creșterea vârstei de școlarizare obligatorie). Experiența Estoniei de până acum, inclusiv provocările cu care s-a confruntat, este documentată în surse precum Monitorul educației și formării profesionale al UE și rapoartele naționale de progres, care indică împreună că, deși alinierea la obiectivele UE este puternică, rămân de făcut eforturi constante pentru a eradica complet abandonul școlar timpuriu ca obstacol pentru tineretul estonian.

FINLANDA

Conform raportului [OECD Education and Training Monitor 2024](#) pentru Finlanda, rata ECL a fost de 9,6 % în 2023 (rotunjită de la 9,59 %), marcând o creștere bruscă de la 8,4 % în 2022 (+1,2 pp). În decembrie 2024, rata ESL a Finlandei era de 9,6 %, în linie cu media UE (9,5 %). Aceasta a crescut atât în rândul tinerilor bărbați (+1,6 p.p.), cât și al tinerelor femei (+0,9 p.p.). La nivel regional, s-a înregistrat o creștere semnificativă a ratelor ELET în toate regiunile, în special în estul Finlandei (de la 8,8 % la 12 %). În comparație cu 2022, s-a înregistrat o creștere semnificativă a ratelor ELET în orașe, suburbii și zone rurale, în timp ce ratele ELET în orașe au rămas stabile. În general, însă, diferențele regionale au fost relativ mici ([Agenția Națională pentru Educație din Finlanda \(comunicat de presă din 17.9.2021\)](#)). Este interesant de remarcat că ratele ELET ale tinerilor născuți în țară au crescut (de la 7,6 % în 2022 la 9,3 % în 2023), în timp ce ratele tinerilor născuți în străinătate au scăzut (de la 16,3 % la 12,9 %). Datele provin de la [Eurostat Ifse 16](#) și [Eurostat Ifse 17](#).

ESL a oscilat în jurul valorii de 9,3 % în 2013, crescând la aproximativ 9,6 % în 2023. O creștere deosebit de semnificativă s-a înregistrat între 2022 și 2023 (+1,2 puncte procentuale), după ani de relativă stabilitate între 8 și 9 %. Din punct de vedere istoric, cea mai scăzută rată a fost de 7,3 % în 2019, iar cea mai ridicată a fost de 10,3 % în 2010.

Raportul [Centrului finlandez de evaluare a educației](#) (Karvi) „Koulupudokkaat toisen asteen oppivelvollisessa koulutuksessa” [[„Absolvenți timpurii ai învățământului secundar superior în cadrul învățământului obligatoriu”](#), disponibil numai în finlandeză] explorează fenomenul abandonului școlar timpuriu (ESL) în contextul extinderii învățământului obligatoriu în Finlanda, care, începând din august 2021, impune elevilor să rămână în sistemul de învățământ până la vârsta de 18 ani sau până la obținerea unei diplome de învățământ secundar superior. Studiul se concentrează asupra elevilor care

au absolvit [școala generală \(perusopetus\)](#) în primăvara anului 2021, dar care, 3,5 ani mai târziu, nu au obținut diploma de studii secundare superioare și nu erau înscriși la un program de învățământ calificat. Acești elevi sunt clasificați ca și când au abandonat școala (koulupu-dokkaat).

Un factor important care contribuie la ESL este reprezentat de dificultățile de învățare și necesitatea unui sprijin special. Aproape o treime (29%) dintre elevii care au abandonat școala au beneficiat de o decizie oficială privind educația specială până la sfârșitul școlii generale, procentul crescând la 34% în rândul elevilor din învățământul profesional (p. 3-4). Acest procent este cu mult peste media națională de 10-12% pentru elevii din clasa a IX-a (p. 3). Tinerii cu nevoi educaționale speciale aveau tendința de a-și întrerupe studiile mai devreme decât ceilalți – de obicei după aproximativ 15 luni de studiu – în special în învățământul profesional, și aveau adesea rezultate școlare mai slabe.

Finlanda a adoptat un cadru politic complex, care combină reforma legislativă, intervenția timpurie, sistemele de sprijin și programele specifice menite să reducă abandonul școlar timpuriu. Conform Programului național pentru tineret și politici de tineret 2020-2023 (VANUPO), obiectivul de a preveni abandonul școlar timpuriu se împletește cu alte obiective de reducere a excluziunii sociale în rândul tinerilor.

[Raportul privind politica educațională din 2021](#) pledează pentru o finanțare bazată pe nevoi, destinată echității educaționale și unei finanțări consistente pe mai multe mandate. Politicile și măsurile naționale existente pentru prevenirea abandonului școlar timpuriu includ¹:

Extinderea învățământului obligatoriu

- Începând cu august 2021, învățământul obligatoriu a fost extins până la vârsta de 18 ani. Scopul este de a se asigura că toți tinerii obțin o calificare de nivel secundar superior și sunt mai bine pregătiți pentru studii superioare și viața profesională.

Învățământ gratuit și servicii de sprijin

- Învățământul obligatoriu este gratuit, iar municipalitățile sunt responsabile de furnizarea manualelor, echipamentelor și meselor școlare. Furnizorilor de servicii educaționale și municipalităților li se acordă finanțare suplimentară și responsabilități suplimentare pentru a garanta accesul și orientarea.

¹ <https://okm.fi/en/education-policy-report>

Orientarea și bunăstarea elevilor

- Furnizorii de servicii educaționale și municipalitățile trebuie să ofere orientare personală și să urmărească parcursul educațional al tinerilor. Serviciile de asistență socială pentru elevi (de exemplu, psihologi școlari, asistenți sociali) trebuie să fie disponibile în mod egal în toată Finlanda și să fie dezvoltate în continuare.

Intervenție timpurie și sprijin individual

- Sistemul pune accentul pe sprijinul oportun și personalizat pentru elevi, inclusiv predarea diferențiată și parcursuri de învățare individualizate. Se pregătește un model național pentru activitatea comunității școlare, cu scopul de a combate absenteismul și de a preveni abandonul școlar.

Finanțare pentru discriminare pozitivă

- Finanțarea pe termen lung, bazată pe nevoi, pentru discriminarea pozitivă (de exemplu, pentru a sprijini școlile din zonele defavorizate) este instituționalizată pentru a contribui la egalizarea condițiilor și rezultatelor învățării.

Integrarea elevilor imigranți

- Se implementează programe pentru consolidarea predării limbii finlandeze/suedeze ca a doua limbă (S2) și pentru îmbunătățirea tranziției elevilor proveniți din medii migratorii. Acestea includ educație pregătitoare și sprijin lingvistic personalizat.

Reforme ale curriculumului și parcursului educațional

- Se iau măsuri pentru a integra mai bine învățământul profesional și general secundar superior și pentru a crea parcursuri educaționale și tranziții mai flexibile.

Nevoile suplimentare și măsurile planificate

Reforma legislativă și financiară

- Se planifică o revizuire a legislației și a finanțării în domeniul educației pentru a asigura servicii echitabile la nivel național, în special în învățământul preșcolar și de bază. Noul model vizează abordarea disparităților regionale și a provocărilor demografice.

Sisteme de monitorizare și date

- Sunt necesare sisteme mai bune de monitorizare a datelor și a calității pentru a evalua disparitățile, a urmări progresul elevilor și a sprijini procesul decizional la toate nivelurile de învățământ.

Sănătate mintală și bunăstare comunitară

- Rețelele preventive intersectoriale trebuie consolidate în cadrul comunităților școlare pentru a combate singurătatea, intimidarea și dezangajarea.

Disponibilitatea și formarea cadrelor didactice

- Abordarea deficitului de profesori, în special în educația specială și în zonele rurale, este o prioritate. Se sprijină dezvoltarea profesională continuă a profesorilor pentru a asigura o instruire de înaltă calitate.

Instrumente digitale și echitate în acces

- Se planifică investiții în instrumente digitale și platforme de învățare pentru a sprijini învățarea personalizată și a reduce inegalitățile regionale. Se acordă atenție asigurării accesului fiecărui copil la dispozitive digitale și la educație în domeniul alfabetizării.

O cooperare inter-administrativă mai strânsă

- Cooperarea între sectoarele educației, sănătății și asistenței sociale este considerată esențială pentru bunăstarea elevilor și prevenirea excluziunii.

Evaluare și adaptare continuă

- Se va elabora un plan de implementare pentru punerea în practică a obiectivelor politicii. Actualizările viitoare și deciziile de finanțare vor fi monitorizate și ajustate prin intermediul cadrului național de planificare fiscală.

Odată cu reforma parlamentară privind învățarea continuă, s-a pus un accent mai puternic pe identificarea și recunoașterea competențelor în viața profesională, fiind introduse strategii și politici naționale pentru îmbunătățirea validării, orientării și infrastructurii și serviciilor digitale. Campania anuală „[Reveal Your Skills](#)” (Descoperă-ți competențele) inspiră și încurajează adulții să își identifice competențele și să le facă vizibile. A fost înființat un nou centru de servicii pentru învățarea continuă și ocuparea forței de muncă („JOTPA”) pentru a răspunde nevoilor urgente de competențe și pentru a ajunge la grupurile care participă mai puțin la dezvoltarea competențelor. Modificările legislative au permis validarea în cadrul educației formale a competențelor dobândite în cadrul educației libere pentru adulți, unde 650 000 de persoane își îmbunătățesc în mod voluntar abilitățile și competențele.

FRANȚA

Prin persoanele care abandonează școala timpuriu se înțelege (în general) categoria de elevi care părăsesc sistemul școlar fără alte calificări de învățământ secundar în afară de „*brevet des collèges*”. Abandonul școlar este o problemă majoră în Franța, deoarece mulți tineri care eșuează la școală vor întâmpina dificultăți în integrarea socială și profesională.

Toți elevii francezi și străinii rezidenți în Franța trebuie să frecventeze școala până la vârsta de 16 ani. În conformitate cu [Legea Jules Ferry](#) din 28 martie 1882, educația a devenit obligatorie până la vârsta de 13 ani. Ulterior, această vârstă a fost ridicată la 14 ani, iar în 1959 la 16 ani. Cu toate acestea, 5,2 % dintre tinerii cu vârste cuprinse între 14 și 16 ani din Franța nu frecventează școala. Conform datelor INSEE, „persoanele care au abandonat școala timpuriu” reprezentau 7,6% din tinerii cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani din Franța în anul 2022.

În Franța, 13% din populația cu vârste cuprinse între 25 și 34 de ani are ca nivel maxim de studii învățământul primar și/sau gimnazial.

Cu toate acestea, în ciuda cifrelor alarmante, se înregistrează o îmbunătățire semnificativă față de deceniul anterior: în 2014, aproximativ 150 000 de tineri abandonaseră școala, iar în 2022, acest număr a scăzut la aproximativ 110 000. Cu toate acestea, există disparități între sexe. 9,2 % dintre tinerii de sex masculin părăsesc școala înainte de termen, comparativ cu 6 % dintre tinerele de sex feminin. Disparitățile regionale și socioeconomice sunt, de asemenea, considerabile, ratele mai ridicate fiind observate în zonele urbane și în teritoriile rurale defavorizate din punct de vedere economic.

Acest fapt alarmant a determinat guvernul francez și Uniunea Europeană să facă din combaterea abandonului școlar timpuriu o prioritate națională și o temă a „Strategiei Europa 2020”. Cu toate acestea, situația rămâne îngrijorătoare.

67 % dintre adulții cu vârsta cuprinsă între 25 și 34 de ani ai căror părinți sunt manageri sau profesioniști de nivel intermediar superior au o diplomă de licență, masterat sau doctorat. Aceasta este ceea ce se numește o calificare de învățământ superior de lungă durată. Acest procent este de patru ori mai mic în cazul copiilor muncitorilor, dintre care doar 16 % au o calificare de învățământ superior de lungă durată.

Studiile arată că mediul socio-economic este factorul cel mai important. De fapt, 67 % dintre adulții cu vârsta cuprinsă între 25 și 34 de ani ai căror părinți sunt manageri sau au profesii de nivel înalt dețin o diplomă de studii superioare (licență, masterat sau doctorat), comparativ cu doar 16 % dintre tinerii proveniți din familii de muncitori.

Alți factori importanți includ climatul și mediul școlar (lipsa sprijinului individual, relații negative cu profesorii). Dificultățile familiale (sărăcie, instabilitate), problemele de sănătate mintală (depresie, anxietate), barierele migratorii și lingvistice, în special în rândul noilor veniți, sau experiențele discriminatorii și lipsa integrării la școală sunt factori cu un impact puternic asupra abandonului școlar.

Au fost puse în aplicare o serie de politici și măsuri pentru combaterea abandonului școlar timpuriu. Acestea includ obligația de a participa la educație sau formare până la vârsta de 18 ani, consolidată prin „[Garanția pentru tineret](#)”, care combină formarea și experiența profesională. La nivel local sunt puse în aplicare planuri de prevenire a abandonului școlar care includ detectarea timpurie, sprijin personalizat și coordonarea între școli și serviciile sociale. În 2008, Asociația Fundației Studentești din Oraș (AFEV) a lansat inițiativa „[Ziua Națională de Refuz al Eșecului Școlar](#)”. Aceasta este susținută și de o rețea vastă de profesori, familii și părinți și este sponsorizată de Unicef. Un singur obiectiv: să se asigure că fiecare copil își găsește locul la școală. În cele din urmă, programul „[Școli pentru a doua șansă](#)” oferă tinerilor fără calificări șansa de a se reîntoarce la educație sau formare.

Cu toate acestea, sunt necesare eforturi suplimentare, în special în domeniile sănătății mintale, formării profesorilor în practici de integrare, creșterii finanțării pentru rețelele locale de sprijin și unei mai bune coordonări între școli, municipalități și serviciile sociale.

Franța² a înregistrat progrese în conformitate cu strategia Europa 2020, care a stabilit obiectivul de a reduce rata abandonului școlar timpuriu la sub 10 % în întreaga UE. Franța a depășit acest obiectiv, ajungând la 7,6 % în anul 2022.

Cu toate acestea, rămân o serie de provocări, printre care inegalitățile persistente în funcție de mediul social și regiune, accesul insuficient la sprijin pentru sănătatea mintală în școli, dificultățile de implicare a unor tineri care nu sunt încadrați profesional și nu urmează studii sau formare profesională (NEET) și ratele ridicate de abandon școlar în învățământul profesional.

² <https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki/chapters/france/63-preventing-early-leaving-from-education-and-training-elet>

GERMANIA

Conform datelor [Eurostat, în anul 2024](#) rata abandonului școlar timpuriu în Germania în rândul tinerilor cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani era de 12,9%.

Conform concluziilor Raportului privind educația 2022 ([Bildungsbericht 2022](#)) și Raportului privind formarea profesională 2023 ([Berufsbildungsbericht 2023](#)), numărul absolvenților fără calificări a scăzut recent, dar rămâne relativ ridicat, la puțin sub 6 %. În plus, proporția rezilierilor anticipate ale contractelor de formare profesională a crescut în timpul pandemiei de coronavirus; recent, aproape 27 % din totalul contractelor de formare au fost reziliate anticipat. O altă provocare majoră o reprezintă numărul ridicat de adolescenți și tineri adulți care nu beneficiază de sprijin în căutarea unui stagiu de formare și care, adesea, nu reușesc să obțină o calificare profesională nici în anii următori.

În Germania, există diverse programe și proiecte la nivel federal, statal și municipal care vizează reducerea ratei abandonului școlar timpuriu și oferirea tinerilor perspective educaționale și profesionale mai bune.

Programul „[Startchancen](#)” al Ministerului Federal al Cercetării, Tehnologiei și Spațiului sprijină școlile cu un procent ridicat de elevi defavorizați din punct de vedere social. Este cel mai mare și mai longeviv program educațional din istoria Republicii Federale Germania.

„[Fără diplomă de absolvire fără un plan de carieră](#)” (KAoA) – având în vedere acest obiectiv, Renania de Nord-Westfalia modelează tranziția de la școală la formarea profesională sau studiile universitare. Sistemul de tranziție la nivel de stat asigură tinerilor sprijinul necesar în orientarea profesională, alegerea carierei și accesul la formarea profesională sau studiile universitare. Scopul este de a oferi tuturor tinerilor o cale către formarea profesională sau studiile universitare cât mai repede posibil după terminarea școlii și de a evita perioadele de așteptare inutile printr-o coordonare eficientă. Tinerii și părinții lor beneficiază de sprijin continuu în călătoria lor către lumea profesională.

Întrucât landurile sunt responsabile pentru școlile generale din Germania, acestea sunt responsabile și pentru activitățile de prevenire a abandonului școlar. Conferința permanentă a miniștrilor educației și culturii (KMK) raportează periodic cu privire la măsurile luate de landurile federale pentru punerea în aplicare a strategiei de sprijin pentru elevii cu rezultate școlare slabe. Cel mai recent raport publicat privind punerea în aplicare a strategiei de finanțare (Bericht über die Umsetzung der Förderstrategie) din 2020 descrie măsurile luate în următoarele domenii de acțiune, deși măsurile individuale variază într-o oarecare măsură între landurile federale:

- promovarea dezvoltării individuale în sala de clasă și asigurarea standardelor educaționale;
- asigurarea unui timp de învățare mai îndelungat și oferirea de sprijin specific;

- conceperea unor lecții orientate spre practică;
- oferirea unui sprijin mai puternic elevilor proveniți din medii migratorii, valorificarea oportunităților create de diversitate;
- facilitarea obținerii diplomelor de absolvire a învățământului secundar de către elevii cu nevoi educaționale speciale;
- dezvoltarea de programe adecvate pe durata întregii zile și consolidarea parteneriatelor educaționale;
- profesionalizarea orientării profesionale, modelarea și asigurarea tranzițiilor;
- dezvoltarea în continuare a calității formării cadrelor didactice;
- evaluarea rezultatelor și partajarea modelelor de bune practici.

GRECIA

Grecia a înregistrat progrese considerabile în reducerea ratei abandonului școlar timpuriu (ESL) în ultimul deceniu. În anul 2023, doar 3,7 % dintre tinerii cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani au abandonat școala, ceea ce plasează Grecia printre țările cu cele mai bune performanțe din UE și cu mult sub obiectivul UE pentru 2030, de 9 %. Aceasta reprezintă o îmbunătățire semnificativă față de 2013, când rata ESL era de aproximativ 10,1 %. Până la sfârșitul anului 2024, procentul a scăzut și mai mult, până la aproximativ 3,0 %.

În ceea ce privește disparitățile regionale, regiunea Attica, unde locuiește aproape 40 % din populația Greciei (inclusiv Atena, capitala Greciei), are cea mai scăzută rată de abandon școlar timpuriu (aproximativ 2,5 %), în special în zonele urbane. Regiuni precum Grecia Centrală, Macedonia de Est și Tracia și sudul Mării Egee înregistrează rate mult mai ridicate, de până la trei sau patru ori mai mari decât cele din Attica. În zonele rurale, ESL a scăzut drastic (cu aproximativ 11,5 puncte procentuale din 2013), dar rămâne ridicată, la aproximativ 6%, comparativ cu 2,5% în mediul urban.

Factorii socioeconomici și de gen joacă un rol crucial în determinarea rezultatelor abandonului școlar timpuriu. La fel ca în restul UE, tinerii de sex masculin sunt mai predispuși să abandoneze școala mai devreme decât femeile. În 2021, în întreaga UE, 11 % dintre bărbați au abandonat școala mai devreme, comparativ cu 7,7 % dintre femei; tendințe similare se aplică și în Grecia. Tinerii născuți în afara UE sunt mult mai predispuși să abandoneze școala. În 2023, rata abandonului școlar timpuriu în rândul tinerilor născuți în afara UE în Grecia a fost estimată la 24,5 %, comparativ cu 3,3 % în rândul elevilor născuți în Grecia. Elevii proveniți din medii rurale sau din medii socio-economice defavorizate se confruntă, de asemenea, cu un risc mai mare de abandon școlar timpuriu, deși politicile și intervențiile specifice au contribuit la atenuarea acestor riscuri în ultimii ani.

În efortul de a combate abandonul școlar timpuriu (ESL) și de a promova incluziunea prin intervenție timpurie, învățământul preșcolar obligatoriu începând cu vârsta de 4 ani a fost implementat integral începând cu anul școlar 2021/2022. Cu toate acestea, participarea înainte de învățământul primar obligatoriu rămâne modestă: în 2019, aceasta se situa la 68,8 %, mult sub media UE (92,9 %) și sub obiectivul pentru 2030 (96 %). Ministerul Educației își propune să lanseze un program de acțiune național unificat în domeniul ECEC (educația și îngrijirea timpurie a copiilor), să îmbunătățească detectarea timpurie a dificultăților de învățare și să crească și mai mult participarea.

Au fost luate măsuri pentru consolidarea educației speciale, în încercarea de a asigura incluziunea și sprijinul copiilor cu dificultăți de învățare și tulburări de dezvoltare. Centrele de evaluare, consiliere și sprijin interdisciplinar („KEDASY”) sunt reglementate prin lege din 2021 și identifică și evaluează tulburările și dificultățile de învățare în rândul elevilor cu vârste cuprinse între 4 și 22 de ani. De asemenea, acestea determină tipul de sprijin paralel individualizat necesar, durata acestuia de la caz la caz, și sprijină unitățile școlare. Ministerul a mărit numărul personalului de sprijin special și al profesorilor pentru nevoi speciale, pentru a sprijini profesorii din toate nivelurile de învățământ. Cu toate acestea, integrarea cu succes rămâne o provocare. Conform legii, numărul maxim de elevi dintr-o clasă este redus numai atunci când există un elev cu dizabilități sau patru elevi cu nevoi educaționale speciale. Extinderea personalului de educație specială și de sprijin sprijină integrarea, dar provocările în ceea ce privește punerea în aplicare rămân.

Un alt domeniu de intervenție a fost cel al educației profesionale și al școlilor pentru a doua șansă. Reformele în domeniul educației și formării profesionale (EFP) includ o mai bună recunoaștere a învățării anterioare și a cursurilor de ucenicie, oferind căi de reintegrare în educație pentru persoanele care au părăsit școala prematur. Sprijinul acordat cursanților adulți prin intermediul școlilor de a doua șansă (SDE) oferă o educație echivalentă cu cea din ciclul gimnazial, în formate flexibile. În cele din urmă, introducerea platformelor naționale de tutorat digital și orientare profesională ([Legea 5128/2024](#)) ajută elevii începând cu clasa a V-a, în special în zonele defavorizate.

În ultimii ani, Grecia a întreprins o serie de eforturi specifice pentru combaterea abandonului școlar timpuriu (ESL), cu mai multe practici, programe și inițiative politice de succes care au contribuit la o scădere constantă a ratei de abandon școlar. Aceste inițiative se desfășoară la nivel național și regional și sunt finanțate de UE, concentrându-se adesea pe populațiile vulnerabile, cum ar fi migranții, refugiații, comunitatea romă și elevii din zonele rurale sau defavorizate din punct de vedere economic.

Una dintre cele mai importante măsuri naționale a fost dezvoltarea școlilor publice pentru a doua șansă (SDE). Aceste instituții sunt destinate adulților cu vârsta de peste 18 ani care nu au finalizat învățământul obligatoriu. Funcționând sub egida Ministerului Educației și înființate legal în anul 1997, SDE oferă un program flexibil de 18 luni care

include cursuri de alfabetizare, matematică, competențe digitale și dezvoltare personală. Școlile oferă, de asemenea, sprijin psihosocial, consiliere și mentorat. Evaluările au arătat că abordarea centrată pe om, clasele cu efective reduse și relațiile puternice dintre profesori și elevi le fac extrem de eficiente în reintegrarea elevilor proveniți din medii marginalizate.

La nivel politic, Grecia a înființat un [Observator](#) național pentru abandonul școlar timpuriu, coordonat de Institutul de Politici Educaționale. Acest observator monitorizează datele referitoare la abandonul școlar timpuriu, promovează sisteme de alertă timpurie și sprijină un cadru strategic național împotriva abandonului școlar. Cadrul se bazează pe trei piloni: prevenire, intervenție și compensare.

Pentru a aborda în continuare dificultățile de învățare și provocările legate de incluziune, guvernul elen a creat Centre de consiliere și sprijin pentru educația incluzivă ([K.E.D.A.S.Y.](#)). Aceste centre, operaționale din 2021, evaluează elevii cu vârste cuprinse între 4 și 22 de ani și elaborează planuri de sprijin individualizate. Activitatea lor este esențială pentru prevenirea abandonului școlar în rândul elevilor cu dificultăți de învățare sau de dezvoltare și pentru a se asigura că aceștia rămân în sistemul de învățământ formal.

La nivel regional, Grecia a implementat intervenții țintite în „zonele prioritare pentru educație” — zone cu rate ridicate persistente de abandon școlar timpuriu, precum Tracia, Macedonia de Est și anumite părți din zona Mării Egee. Aceste zone beneficiază de resurse educaționale și sociale suplimentare, inclusiv școli interculturale, instruire bilingvă și formare profesională ținută pentru profesori.

În cele din urmă, programe precum [ODYSSEAS](#), concepute pentru integrarea educațională și culturală a copiilor refugiați și migranți, joacă un rol crucial în menținerea frecvenței școlare și a performanțelor. Aceste programe de sprijin lingvistic și istoric asigură că persoanele care nu vorbesc limba greacă pot accesa programa școlară și se pot simți parte a comunității școlare.

ITALIA

Conform datelor Eurostat actualizate în mai 2024, Italia³ a înregistrat o rată de abandon școlar timpuriu de 10,5% pentru anul de referință 2023. Această cifră arată o îmbunătățire față de anii precedenți. Seria istorică relevă o tendință descendentă: în 2014, rata italiană era de aproape 17%, scăzând la 13,8% în 2016, la 12,7% în

³ <https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki/chapters/italy/63-preventing-early-leaving-from-education-and-training-elet>

2021 și la 11,5% în 2022. În 2024, conform datelor ISTAT (Institutul Național de Statistică), procentul tinerilor cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani care au abandonat școala timpuriu este de 9,8%. Acest lucru confirmă o îmbunătățire continuă. Datele arată, de asemenea, diferențe între sexe: în 2023, rata abandonului școlar timpuriu era de 13,6 % în rândul bărbatilor și de 7,9 % în rândul femeilor, evidențiind o diferență între sexe mai mare decât media UE. Eurostat observă, de asemenea, că abandonul școlar timpuriu este mai frecvent în rândul tinerilor care trăiesc în zone rurale și al celor proveniți din familii de migranți sau aflați în situații socio-economice defavorizate. Conform raportului ISTAT privind nivelurile de educație și randamentul ocupării forței de muncă (2024), în rândul tinerilor cu cetățenie străină, rata abandonului școlar timpuriu este de trei ori mai mare decât cea a italienilor (26,9 % față de 9,0 %) și variază semnificativ în funcție de vârsta la care au sosit în Italia. Pentru cei care au sosit între 16 și 24 de ani, rata ajunge la 41,2 %, scade la 33,4 % pentru cei care au sosit între 10 și 15 ani și scade și mai mult, la 19,1 %, pentru cei care au sosit înainte de vârsta de 10 ani; în cadrul acestui din urmă grup, cu cât sosirea a avut loc mai devreme, cu atât rata tinde să fie mai mică.

Conform datelor [ISTAT](#), în 2023, 10,5 % dintre tinerii cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani au obținut cel mult o diplomă de studii secundare inferioare și au părăsit sistemul de educație și formare profesională înainte de termen. Acest procent a scăzut constant în ultimii ani și se apropie acum de obiectivul Uniunii Europene pentru 2030, de 9 %. Între 2022 și 2023, reducerea a fost deosebit de evidentă în regiunile nord-vestice și centrale, precum și în rândul fetelor. Prin urmare, există în continuare o diferență între sexe: abandonul școlar timpuriu este mai frecvent în rândul băieților (13,1 %) decât în rândul fetelor (7,6 %), cu rate de abandon școlar deosebit de ridicate înregistrate în Sardinia (23,4 %), Campania (19,3 %) și Sicilia (18,6 %).

Ministerul Educației și Meritului are un rol principal în coordonarea acestor eforturi, în colaborare cu Ministerul Universităților și Cercetării și Ministerul Muncii și Politicilor Sociale, care se concentrează pe integrarea formării profesionale cu oportunitățile de angajare.

Autoritățile regionale sunt responsabile de punerea în aplicare a măsurilor specifice adaptate nevoilor regionale, abordând disparitățile în ceea ce privește participarea la școală și abandonul școlar timpuriu. Aceste strategii sunt supuse unei monitorizări și evaluări continue pentru a se evalua impactul lor și a se ajusta, după caz.

Combaterea abandonului școlar timpuriu a devenit o prioritate națională ca răspuns la provocările evidențiate în raportul Eurydice/Cedefop din 2014, care subliniază necesitatea unor acțiuni mai coordonate și mai eficiente. Ca urmare, au fost elaborate diverse inițiative politice și programe educaționale atât la nivel național, cât și regional.

[Decretul Caivano](#) (Legea 159/2023) introduce măsuri semnificative pentru combaterea absenteismului școlar, în special în regiunile sudice. Acesta consolidează

rolul autorităților locale și al personalului școlar în monitorizarea frecvenței școlare și instituie Registrul național al educației ([Anagrafe Nazionale dell'Istruzione- ANIST](#)) pentru a urmări respectarea obligației de școlarizare. Legea permite intervenția promptă în cazurile de absențe repetate nejustificate, care pot duce la amenzi sau acuzații penale.

[Agenda de inițiative pentru sud](#) ([Decretul 176/2023 al ministrului educației și meritelor](#)): are ca scop reducerea decalajelor de învățare între nordul și sudul Italiei, asigurând șanse egale de educație pentru toți elevii la nivel național. Obiectivul său principal este de a combate abandonul școlar timpuriu, începând cu învățământul primar, prin măsuri specifice în școlile situate în regiunile sudice.

Planul național de redresare și reziliență (PNRR), în cadrul [Investiției 1.4](#), include măsuri extraordinare pentru școlile gimnaziale și liceele, pentru a sprijini elevii aflați în situații de risc și a promova incluziunea educațională. Intervențiile se concentrează pe mentorat și orientare, consolidarea competențelor de bază, implicarea familiilor și oferirea de ateliere extracurriculare.

Unele regiuni italiene au dezvoltat proiecte specifice pentru a combate abandonul școlar timpuriu, adaptate contextului și nevoilor locale specifice. De exemplu, proiectul [Y.E.S. \(Youth Educational Services\)](#) din regiunea Trentino-Alto Adige oferă sprijin personalizat elevilor aflați în situații de risc.

În ultimii ani, mai multe inițiative au adoptat abordări non-formale și informale pentru a contribui la prevenirea abandonului școlar timpuriu. Una dintre acestea este programul [Fuoriclasse In Movimento](#), bazat pe peste un deceniu de experiență a organizației Save the Children în prevenirea abandonului școlar timpuriu, cu accent pe promovarea bunăstării elevilor, sprijinirea recuperării învățării și îmbunătățirea competențelor și cunoștințelor adulților cheie implicați în educația elevilor. Fuoriclasse combină activități formale și non-formale prin ateliere motivaționale și de sprijin pentru studiu, precum și prin consilii consultative și tabere școlare, promovând incluziunea și motivația pentru studiu.

Educația și orientarea profesională sunt considerate instrumente cheie pentru măsurile de prevenire, intervenție și compensare menite să combată abandonul școlar timpuriu. Acestea sunt furnizate atât în cadrul școlilor, cât și prin servicii externe, cum ar fi: centrele provinciale de ocupare a forței de muncă, centrele regionale de informare și orientare, birourile de orientare ale universităților și liceelor și asociația [InformaGiovani](#).

[Garanția pentru tineret](#), care continuă grație finanțării din [Programul național pentru tineret, femei și muncă 2021-2027](#), asigură că tinerii sub 25 de ani care nu urmează studii și nu au un loc de muncă primesc o ofertă de continuare a studiilor sau de formare profesională în termen de patru luni de la părăsirea școlii sau de la intrarea în șomaj. Este un exemplu de cooperare intersectorială în Italia, care implică Ministerul

Muncii, Ministerul Educației, Ministerul Universităților și Cercetării și autoritățile regionale. Acesta reunește serviciile de ocupare a forței de muncă, școlile, universitățile, furnizorii de formare și actorii din sectorul privat pentru a oferi sprijin integrat tinerilor.

LITUANIA

Rata abandonului școlar⁴ timpuriu în rândul tinerilor cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani a fost de 5,30 % în 2021 (EUROSTAT). Rata abandonului școlar timpuriu în Lituania rămâne una dintre cele mai scăzute din UE și este în scădere. Din punct de vedere istoric, rata abandonului școlar timpuriu în rândul tinerilor cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani a atins un nivel record de 8,80 % în decembrie 2006 și un nivel minim record de 4,00 % în decembrie 2019. Prin urmare, Lituania nu are nevoie de o strategie cuprinzătoare pentru a combate abandonul școlar timpuriu. Cu toate acestea, [Strategia națională pentru educație 2013-2022](#) a stabilit un obiectiv național de menținere a ratei ELET sub 8 % până în 2022. Există o diferență între sexe – rata ELET este mai mare în cazul bărbaților decât în cazul femeilor (rămânând totuși una dintre cele mai scăzute din UE). Abandonul școlar timpuriu nu este definit oficial, dar se utilizează alte concepte similare. Conceptul de abandon școlar timpuriu corespunde unui indicator Eurostat clar definit. Se pot găsi și echivalente ale termenului: abandon școlar timpuriu sau abandonul sistemului de învățământ/educație sau abandonul timpuriu etc. Poate că cel mai comun concept este abandonul școlar, care înseamnă părăsirea școlii din diverse motive. Termenul abandon școlar se poate referi la diverse moduri de părăsire a școlii: absenteism, retragere voluntară, exmatriculare. Persoanele care au abandonat sistemul de educație continuă - copii și adulți care au părăsit școala fără a obține o educație de bază sau secundară, precum și elevi și studenți care au abandonat instituțiile de formare profesională, instituțiile științifice și de studiu fără a obține calificările necesare pentru a intra pe piața muncii. Acest concept nu are legătură cu grupele de vârstă. În general, abandonul școlar se calculează prin compararea numărului de elevi la începutul anului școlar cu numărul de elevi care au absolvit în acel an clasa, programul sau școala. Conform înregistrărilor copiilor care locuiesc pe teritoriul municipalității, descrierea procedurii (2012), copilul care nu învață - un copil cu vârsta sub 16 ani care nu este înregistrat în Registrul elevilor, al cărui domiciliu declarat se află în municipalitatea relevantă, sau un copil înregistrat în lista persoanelor fără domiciliu înregistrat în conformitate cu municipalitatea în care locuiește. Copiii care nu învață sunt cei care nu sunt înregistrați în niciuna dintre bazele de date cu date despre elevi sau în registrul unei baze de date, dar mai degrabă cei care, fără un motiv valabil, nu au studiat timp de o lună în cadrul programelor de învățământ obligatoriu. Cei care au început programe de

⁴ <https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki/chapters/lithuania/63-preventing-early-leaving-from-education-and-training-elet>

formare profesională, dar nu le-au finalizat cu o calificare, sunt considerați abandonat școlar.

Lituania a elaborat politici pentru a aborda provocările ELET. Din 2005, Legea educației a impus municipalităților responsabilitatea de a crea o rețea optimă de școli. Acest lucru a necesitat elaborarea și acordul asupra planurilor inițiale în toate cele 60 de municipalități și a dus la o reorganizare considerabilă a rețelei școlare, numărul total al școlilor municipale reducându-se de la 1 429 la 1 107 între 2005 și 2015. Transportul de la domiciliu la școală a fost recunoscut ca parte integrantă a reformei, fiind achiziționate aproape 700 de autobuze între 2000 și 2014. Acest lucru a avut ca scop nu numai o mai bună alocare a resurselor, ci și creșterea calității învățământului, ceea ce a dus la o mai bună motivare a elevilor de a frecventa școala.

Principalele măsuri și politici legate de abandonul școlar timpuriu sunt: creșterea numărului de copii încadrați în învățământul și îngrijirea preșcolară (ECEC) începând cu vârsta de 4 ani, posibila frecventare obligatorie a ECEC pentru copiii aflați în situații de risc social, asigurarea unui ECEC de calitate prin proiectul „Dezvoltarea învățământului preșcolar și preșcolar” (2012-2015) (Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo plėtra). Acest proiect este completat de programul „Promovarea coeziunii” (2007-2013), care vizează a) investiții în învățământul preșcolar prin actualizarea programei școlare și îmbunătățirea condițiilor școlare și b) crearea de șanse egale pentru copiii mici din zonele rurale prin crearea de „centre multifuncționale universale în zonele rurale” ([Universalių daugiaviečių centrų kaimo vietovėse steigimas](#)) pentru servicii educaționale și sociale în vecinătate;

Lituania a dezvoltat sisteme de alertă timpurie pentru a identifica și a răspunde la semnele timpurii ale ELET. Elevii care, pe parcursul unei luni, lipsesc de la mai mult de jumătate din orele prevăzute în programa școlară obligatorie sunt înregistrați în „Sistemul național de informații privind absenteismul copiilor și chiulul elevilor”. Aceste date sunt transmise ulterior către sistemele de informații ale altor agenții, cum ar fi cele de asistență socială, afaceri interne sau sănătate. A fost introdus un jurnal școlar electronic pentru școlile de învățământ general și profesional. Acesta permite părinților să vadă informații despre realizările și progresele recente ale copiilor lor, să comunice direct cu profesorii și să participe la forumuri pe diverse teme. Unele jurnale electronice permit școlilor să trimită un SMS sau un e-mail pentru a informa părinții dacă elevul lipsește de la școală sau întârzie.

O altă măsură o reprezintă școlile pentru tineri cu vârste cuprinse între 12 și 16 ani, care nu au motivație pentru învățare și abilități sociale și care se confruntă cu dificultăți de învățare. Aceștia sunt implicați în activități practice legate de programa de învățământ de bază, beneficiind în același timp de reabilitare socială. Centrele pentru tineri sunt destinate elevilor cu vârste cuprinse între 12 și 17 ani care au urmat un

tratament și un program de rehabilitare pentru dependența de substanțe psihotrope și alcool, precum și celor care au tulburări de comportament și de dezvoltare emoțională și au nevoie să-și îmbunătățească starea de bine mentală și motivația pentru învățarea legată de programa de învățământ de bază.

De asemenea, sunt în vigoare următoarele măsuri: 1) sprijinirea elevilor cu rezultate slabe prin planuri individuale de învățare și asistență educațională pentru elevii cu nevoi educaționale speciale; 2) oferirea de sprijin lingvistic copiilor cu o limbă maternă diferită. În unele școli se predă și în limbile minorităților etnice; 3) stabilirea unei proceduri de identificare a grupurilor expuse riscului de abandon școlar timpuriu, cu participarea municipalităților, a personalului școlar, a părinților și, dacă este necesar, a Comisiei pentru protecția copilului; 4) dezvoltarea „Sistemului național de informații privind absenteismul copiilor și elevilor” (Nesimokančių vaikų ir mokyklos nelankančių mokinių informacinė sistema) ca sistem de alertă timpurie pentru elevii expuși riscului de abandon școlar timpuriu; 5) crearea de rețele cu părinții și alți actori din afara școlii prin proiecte precum „Familia armonioasă și comunitatea școlară durabilă – viitorul Lituaniei” (Darni šeima ir tvari mokyklos bendruomenė – Lietuvos ateitis), pentru a promova implicarea activă a părinților în activitățile educaționale; 6) identificarea elevilor care au abandonat școala și sprijinirea acestora pentru a se reintegra în sistemul de învățământ în cadrul așa-numitelor „școli pentru tineri” (jaunimo mokyklos), care oferă un program școlar de unul sau doi ani pentru elevii cu motivație de învățare sau probleme sociale. Cursul poate conduce la reintegrarea în sistemul de învățământ și formare profesională generală; 7) proiectul „Ai încredere în tine” (Pasitikėk savimi), care vizează creșterea motivației elevilor de a se reîntoarce la studii sau la locul de muncă. Grupurile țintă sunt persoanele cu vârsta cuprinsă între 16 și 25 de ani, care nu au nicio calificare, nu lucrează, nu studiază și nu participă la piața activă a muncii.

Persoanele cu vârsta sub 21 de ani sunt trimise înapoi la școală. Autoritatea responsabilă de elaborarea și punerea în aplicare a proiectului este Serviciul lituanian pentru ocuparea forței de muncă din cadrul Ministerului Securității Sociale și Muncii. Sunt implicate și alte organisme, precum Departamentul pentru tineret, 10 servicii regionale publice pentru ocuparea forței de muncă și 11 ONG-uri.

Măsurile specifice destinate grupurilor vulnerabile se concentrează asupra elevilor proveniți din medii defavorizate din punct de vedere social, din rândul migranților și al minorităților/romilor. Ministrul Culturii al Republicii Lituania a aprobat „Planul de acțiune privind integrarea romilor în societatea lituaniană 2012-2014”. Scopul acestuia este de a promova participarea romilor la viața socială, de a reduce excluziunea socială, de a sensibiliza comunitatea romă și de a face societatea mai tolerantă față de romi și cultura lor. Noul plan de integrare până în 2030 este disponibil [aici](#).

Profesorii din învățământul profesional și tehnic beneficiază de formare privind modul de lucru cu potențialii abandonatori școlari. Majoritatea furnizorilor de servicii de învățământ profesional și tehnic au dezvoltat sisteme de monitorizare a prezenței elevilor și planuri de acțiune pentru îmbunătățirea prezenței. Din 2011, majoritatea furnizorilor de servicii de învățământ profesional și tehnic au înființat comisii pentru bunăstarea copiilor (vaiko gerovës komisija), care implică pedagogi sociali care lucrează cu potențialii abandonatori școlari, familiile acestora și profesorii, pentru a reduce abandonul școlar.

Alte măsuri includ proiecte care au fost implementate și care vizează reducerea ELET prin îmbunătățirea tranziției între învățământul general și diferite tipuri de parcursuri profesionale sau între diferite tipuri de programe profesionale. De exemplu, proiectul „Educație alternativă în sistemul de învățământ” a avut ca scop identificarea persoanelor care au abandonat prematur educația și formarea profesională și sprijinirea acestora în reintegrarea în sistem. Acest proiect a vizat, de asemenea, crearea condițiilor necesare pentru a facilita accesul unui număr mai mare de elevi la educația de bază, precum și creșterea numărului de elevi care își continuă educația sau formarea profesională după învățământul secundar. Un alt proiect, „Oferirea de posibilități mai largi de alegere a unei parcursuri de învățare pentru elevii cu vârste cuprinse între 14 și 19 ani, faza II: diferențierea și individualizarea aprofundată a învățării pentru asigurarea calității educației cerute de lumea muncii moderne”, a avut ca obiectiv oferirea de posibilități mai largi elevilor cu vârste cuprinse între 14 și 19 ani prin individualizarea și diferențierea curriculumului, sporirea atractivității acestuia și adaptarea sa la nevoile pieței muncii pentru dezvoltarea competențelor profesionale.

SPANIA

Abordarea națională a Spaniei privind reducerea abandonului școlar timpuriu (ELET) se concentrează pe Legea organică 3/2020 pentru modificarea Legii organice privind educația ([Ley Orgánica 3/2020](#), din 29 decembrie, prin care se modifică Legea organică 2/2006 din 3 mai privind educația, cunoscută sub numele de „LOMLOE”), care a înlocuit cadrul anterior ([Ley Orgánica 8/2013](#) para la Mejora de la Calidad Educativa, LOMCE). LOMLOE a introdus măsuri cheie pentru combaterea abandonului școlar, adaptând programa școlară la nevoile elevilor și promovând o mai mare autonomie a instituțiilor de învățământ.

O schimbare semnificativă în cadrul LOMLOE este luarea în considerare a opiniei profesionale a cadrelor didactice în deciziile privind promovarea elevilor (adică deciziile privind repetarea sau nu a cursurilor), în loc să se bazeze exclusiv pe notele academice.

Legea subliniază, de asemenea, intervenția timpurie și echitatea ca principii fundamentale, inclusiv prin flexibilitatea curriculară și mediile educaționale incluzive.

Recunoscând educația timpurie ca instrument crucial pentru prevenirea ELET, din 2021 au fost create peste 21 000 de locuri noi în centrele de educație pentru copii cu vârste cuprinse între 0 și 3 ani.

În contextul provocărilor educaționale generate de pandemia de COVID-19, în 2020 Spania a lansat programul PROA + ([Programa de cooperación territorial para la orientación, avance y enriquecimiento educativo en la situación de emergencia educativa del curso 2020-21 provocada por la pandemia del COVID-19](#)). Acest program de cooperare teritorială se concentrează pe orientarea, avansarea și îmbogățirea educațională, cu scopul de a reduce abandonul școlar, în special în școlile vulnerabile. Inițial, programul a primit 125 de milioane de euro, iar începând din 2024, PROA+ sprijină peste 3 600 de școli, programul fiind prelungit până în 2028.

De asemenea, a fost introdusă o creștere semnificativă a sprijinului financiar pentru studenți. Sistemul de burse și subvenții a fost extins în mod semnificativ, bugetul total ajungând la 2,52 miliarde de euro în 2023, cel mai mare din istoria Spaniei. Aceasta reprezintă o creștere de 45 % față de 2018. Această investiție include subvenții de rezidență majorate și o subvenție universală de 400 de euro pentru studenții cu nevoi specifice de sprijin educațional.

LOMLOE abordează, de asemenea, problema decalajului digital și promovează o mai mare integrare tehnologică în sălile de clasă, precum și perfecționarea competențelor digitale ale cadrelor didactice.

În ceea ce privește educația și formarea profesională (EFP), Spania a adoptat o nouă lege 3/2022 privind formarea profesională ([Ley Organico 3/2022 de ordenación e integración de la Formación Profesional](#)), care impune educația duală, combinând învățarea în sala de clasă cu stagii de practică remunerate. Reforma include, de asemenea, un plan de creare a 200 000 de noi locuri de formare profesională și o revizuire a Catalogului național al calificărilor profesionale ([El Catálogo Nacional de Estándares de Competencias Profesionales, CNECP](#)), cu accent pe durabilitate și digitalizare.

Programul național de reforme 2023 (Programa Nacional de Reformas de España 2023, PNR) a consolidat importanța educației timpurii și a educației profesionale ca mijloace de îmbunătățire a echității și de reducere a ELET. În cadrul obiectivului 3, guvernul s-a angajat să consolideze coeziunea socială și teritorială și să crească investițiile în tineret și educație.

Implementarea LOMLOE a avansat în etape între 2021 și 2023, introducând schimbări sistemice menite să prevină abandonul școlar.

2021-2022:

Reformele acordă școlilor o mai mare autonomie, modifică selecția conducerii și schimbă regulile de admitere a elevilor.

Au fost introduse noi criterii de promovare pentru a oferi mai multă flexibilitate în promovarea dezvoltării educaționale, permițând elevilor din învățământul secundar obligatoriu (ESO) să avanseze cu două cursuri eșuate, dacă profesorii consideră că este cazul. Criteriile de repetare au fost, de asemenea, limitate la maximum doi ani în învățământul de bază, cu excepția ultimului an de ESO.

2022-2023:

Au fost implementate modificări majore în programa școlară. Clasificarea anterioară a disciplinelor în blocuri de bază, specifice și configurabile liber a fost eliminată. Programa școlară este acum concepută în jurul competențelor cheie și evaluată prin evaluare globală, continuă și formativă.

La nivelul Bachillerato (învățământul secundar superior), au fost introduse noi cursuri:

- Științe și tehnologie
- Științe umane și sociale
- Arte (arte plastice, imagine și design, muzică și arte spectacolului)
- Bacalaureat general (pentru combinații flexibile)

Pentru a sprijini punerea în aplicare a LOMLOE, Decretul regal 205/2023 (Real Decreto 205/2023, din 28 martie, prin care se stabilesc măsuri privind tranziția între planurile de studiu, ca urmare a aplicării Legii organice 3/2020 din 29 decembrie, prin care se modifică Legea organică 2/2006 din 3 mai privind educația) a fost adoptat pentru a asigura tranziții curriculare fluide între nivelurile de învățământ. Acesta oferă orientări pentru alinierea practicilor de predare și a metodelor de evaluare la noul cadru bazat pe competențe introdus de reformă.

În plus, Legea 8/2021 privind protecția integrală a copiilor și adolescenților ([Ley Orgánica 8/2021](#) de protección integral a la infancia y la adolescencia frente a la violencia) consolidează rolul educației în protecția minorilor. Aceasta recunoaște valoarea educațională a grupei de vârstă 0-3 ani și impune ca centrele de învățământ să numească un delegat pentru protecție.

În 2024, Spania a aprobat o reformă a examenului de admitere la universitate (PAU) ([Decretul regal 534/2024](#)), care va fi pusă în aplicare începând cu 2025. Noul format adoptă un model bazat pe competențe și standardizează evaluarea în toate comunitățile autonome, în conformitate cu obiectivele LOMLOE privind echitatea și coerența curriculumului.

În timp ce majoritatea măsurilor naționale se concentrează pe educația formală, autoritățile regionale și locale joacă, de asemenea, un rol semnificativ în prevenirea ELET, în special prin inițiative de educație informală și non-formală.

Exemple de astfel de programe regionale includ:

- Al cincilea plan pentru succesul educațional și prevenirea abandonului școlar timpuriu ([Plan de Éxito Educativo y Prevención del Abandono Escolar Temprano en los Centros Educativos Sostenidos con Fondos Públicos de Castilla-La Mancha, PEEPAET](#)) al Guvernului din Castilla La-Mancha: Începând din 2022, acest plan este compus din 3 programe diferite pentru abordarea ELET (Prepara-T, Ilusiona-T și Titula-S). Aceste inițiative promovează incluziunea în învățământul obligatoriu și bacalaureat. Planul este susținut de Fondul social european plus (FSE+)
- Programul „Noi oportunități” ([Programa Nuevas Oportunidades](#)) al Guvernului Cataloniei: se adresează tinerilor cu vârste cuprinse între 16 și 24 de ani care nu au obținut nicio calificare formală. Acesta oferă parcursuri personalizate pentru a-i reintegra în sistemul de învățământ sau de formare profesională.
- Strategia pentru succesul educațional 2022-2023 (Estrategia para el Éxito Educativo 2022-2023) a Guvernului din Murcia: oferă peste 50 de măsuri în toate ciclurile de învățământ obligatoriu (ISCED 0-2). Intervențiile pentru elevi variază de la orientare profesională și parcursuri alternative la meditații între colegi și aplicații mobile care oferă îndrumare personalizată. De la implementarea acestei strategii, rata abandonului școlar în regiune. În 2024, regiunea a raportat o rată ELET de 18,2 %, în scădere față de 19,2 % în 2023 și 23,1 % în 2017, datorită programelor specifice, precum „Convive Team”, „Referen-T” și „SupéraTE”, care oferă mentorat și sprijin academic personalizat.
- Programul Școlilor de mentorat ([Programa de Escuelas Mentores](#)) al Guvernului Andaluziei: lansat în 2023, acest program asociază școli cu experiență cu școli cu risc crescut de abandon școlar pentru a sprijini învățarea reciprocă, incluziunea și mentoratul pedagogic.

Linkuri utile

Early school leaving. What's the problem? <https://education.ec.europa.eu/education-levels/school-education/early-school-leaving> și https://eunec.eu/sites/www.eunec.eu/files/event/attachments/report_vilnius.pdf

Tackling early school leaving, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=LEGISSUM:ef0026&frontOfficeSuffix=%2F>

Policy paper on early education leaving , <https://www.youthforum.org/files/Policy-Paper-Early-Education-Leaving-2008.pdf>

Comment agir plus efficacement face au décrochage scolaire ? Dossier de synthèse , https://hal.science/hal-04622700v1/file/Cnesco-CCI-Decrochage-scolaire_Dossier-de-synthese.pdf